

Luppföljning 2015-2018

Bättre lokal ungdomspolitik genom Lupp

Luppföljning 2015-2018

Bättre lokal ungdomspolitik genom Lupp

Förord

Beslut som rör unga ska bygga på kunskap om unga. Lokal uppföljning av ungdomspolitiken (Lupp) är ett enkätverktyg som ökar kunskapen om ungdomars situation och kan utgöra ett viktigt verktyg för kommuner, regioner och stadsdelar att få kunskap om ungas levnadsvillkor och förändringar över tid. Kunskapen bör sedan kompletteras med dialog med unga för att kunna bidra till beslut med ett ungdomsperspektiv. Genom att prata med unga får vi veta vad de tänker och hur de ser på sin tillvaro. Det ger värdefull kunskap när vi som beslutsfattare vill skapa goda förutsättningar för unga att leva, verka, bo och växa.

Denna rapport är en uppföljning av de 101 kommuner och regioner som mellan åren 2015-2018 genomfört Lupp. 64 procent av kommuner och regioner svarade på vår enkät och fjorton nyckelpersoner har därutöver intervjuats för att komplettera och säkerställa resultatet i studien. Analysföretaget WSP (f.d. Kontigo) anlätades för rapporten som har skrivits av researcher Anna Rudberg och seniorkonsult Erika Edquist.

Resultatet visar att samtliga respondenter är nöjda eller mycket nöjda med Lupp som verktyg och med det stöd som ges av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF). Sju av tio av de som svarade menar att Lupp bidragit till förändringar av ungdomspolitiken samt ett ökat sektorsövergripande arbetssätt i kommun eller region kring ungdomsfrågor (t.ex. nätverk, styrgrupp och andra forum). Samtidigt visar undersökningen att den fulla potentialen med Lupp inte utnyttjas och att verktyget skulle kunna påverka politiken mer än vad det gör idag. Det är en utmaning som MUCF kommer att fortsätta arbeta med.

Med Lupp kan ungas levnadsvillkor och möjligheter stärkas och denna rapport visar på flera goda exempel på strategiskt arbete som givit resultat.

Lena Nyberg, generaldirektör
Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor

Innehåll

1 Inledning	5
1.1 Metod	5
2 Bakgrund, förankring och enkätens utformning	8
2.1 Generell nöjdhet med Lupp	8
2.2 Bakgrunden till användandet av Lupp.....	9
2.3 Förankring	10
2.4 Lupp-enkätens utformning	14
3 Analys och rapportering	17
3.1 Analysarbete och Luppportalen	17
3.2 Rapportering	19
4 Resultaten från Lupp och påverkan på ungdomspolitiken	24
4.1 Intressanta resultat och förändring över tid	24
4.2 Spridning av resultaten	25
4.3 Resultatens påverkan på ungdomspolitiken och ungdomsarbetet	27
5 Stödet från MUCF	34
5.1 Bedömning av stödet från MUCF	34
6 Sammanfattande diskussion	39
6.1 Lupp ökar kunskapen om ungdomars situation och kan utgöra ett viktigt verktyg för ungdomspolitiken.....	39
6.2 Regionövergripande arbete har många fördelar	40
6.3 Utvecklingsmöjligheter för Lupp identifierade i utvärderingen	40
7 Kontigos rekommendationer till MUCF	43

1 Inledning

Lupp, lokal uppföljning av ungdomspolitiken, är ett enkätverktyg som Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) erbjuder landets kommuner och regioner. Syftet med enkäten är att få kunskap om ungas situation, deras erfarenheter och synpunkter. Resultatet från Lupp-enkäten kan sedan fungera som ett underlag kring beslut som berör ungas liv. Detta bidrar således till en mer kunskapsbaserad regional och kommunal ungdomspolitik. Enkätverktyget syftar därför till att ge ungdomar inflytande över den lokala politiken.

Frågorna i enkäten delas in i fem huvudområden - utbildning och lärande, hälsa och utsatthet, inflytande och representation, arbete och försörjning samt kultur och fritid. Genom Lupp kan man få en uppfattning om hur unga ser på områdena.

Antalet kommuner som använder Lupp ökar och totalt har över hälften av alla kommuner i Sverige någon gång använt sig av verktyget. MUCF är ansvarig för utvecklingen av enkäten och de enskilda kommunerna ansvarar över allt från att genomföra undersökningen och sprida resultatet i kommunen till att implementera en ungdomspolitik som grundar sig i kunskap hämtat från enkätresultaten. Till kommunernas stöd erbjuder MUCF information, erfarenhetsutbyte samt det webbaserade analysverktyget Luppportalen.

Kontigos uppdrag har varit att utvärdera vad enkätverktyget Lupp bidragit till hos de kommuner som genomfört undersökningen under perioden 2015–2018. Utvärderingen har genomförts medels analys och sammanställning av enkätsvar samt intervjuer. Respondenterna för enkäten har varit samordnare för arbetet med Lupp vid de kommuner som genomförts enkäten. Intervjuerna har genomförts med nyckelpersoner i användandet av Lupp i två regioner.

Rapporten inleds med ett metodavsnitt där metoderna för utvärderingen beskrivs. Därefter följer ett kapitel om bakgrunden till användandet av Lupp, förankringsprocessen samt enkätens utformning. Därefter presenteras ett kapitel om analysarbetet och rapportering, följt av ett kapitel om resultatens påverkan på ungdomspolitiken och sedan om stödet från MUCF. Slutligen presenteras en sammanfattande diskussion följt av Kontigos rekommendationer till MUCF.

1.1 Metod

Föreliggande rapport grundar sig i en enkätundersökning med Lupp-samordnare vid kommunerna, samt en intervjustudie med 14 personer som antingen är tjänstepersoner som samordnar Lupp kommunalt, tjänstepersoner i regionen eller politiker i regionen.

1.1.1 Enkät

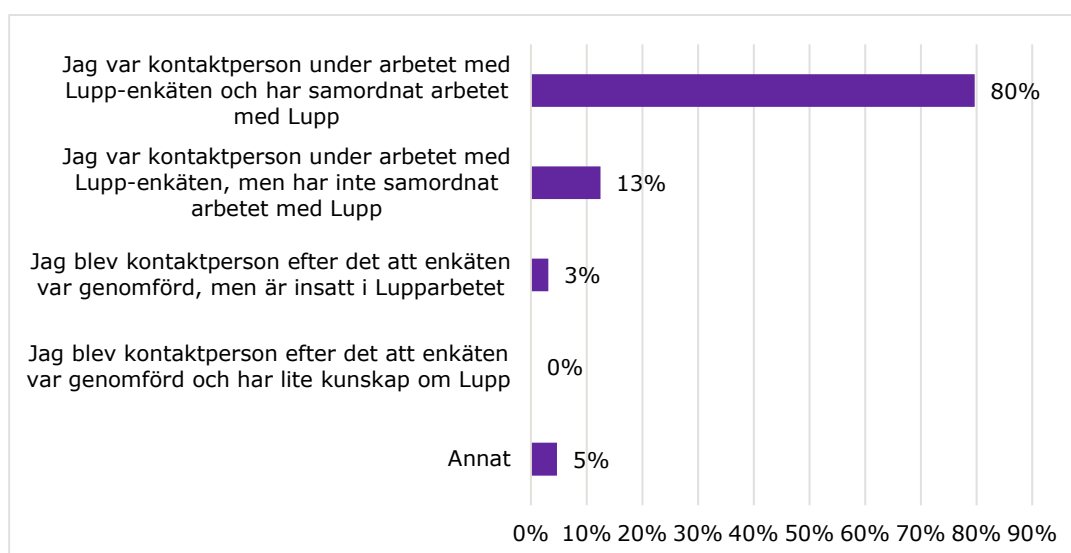
Enkäten skickades ut från MUCF till samtliga kommuner som genomfört Lupp-undersökningen under perioden 2015 – 2018. Enkäten skickades till 101 respondenter som arbetar som Lupp-samordnare eller kontaktperson inom kommuner eller regioner. Av dessa var 98 tjänstepersoner i kommuner och 3 tjänstepersoner i regioner. Enkäten genomfördes digitalt av respondenterna.

Enkäten var öppen mellan 2019-01-15 och 2019-02-18 och under tiden skickades två påminnelser ut till respondenterna via e-post. Liknande enkät har skickats ut vid två tillfällen tidigare. Första enkäten skickades ut år 2009 och den andra enkäten skickades ut år 2014. Årets enkät bygger på föregående enkät men reviderades något för att underlätta för respondenten. Revideringarna syftade främst till att göra enkäten kortare genom att snarlika frågor slogs samman samt genom att exkludera frågor som inte längre ansågs relevanta.

Det var 64 respondenter som svarade på enkäten, vilket ger en svarsfrekvens på 64 procent. Detta liknar mycket den svarsfrekvens som var år 2014, då 66 procent svarade på enkäten. År 2009 var svarsfrekvensen 91 procent, vilket förmodligen kan härledas till att respondenterna även påmindes via telefon.

Figur 1 visar att de flesta (80 procent) som svarat på enkäten har både varit kontaktperson och samordnare för arbetet med Lupp. Ytterligare 13 procent har varit kontaktperson men inte samordnat arbetet.

Figur 1. Markera det alternativ som stämmer bäst in på dig. (Svarsfrekvens 64/64)

1.1.2 Intervjuer

Totalt intervjuades fjorton personer inom ramen för studien. Urvalet av intervjuer har skett i dialog med MUCF och har utgått från de regioner som arbetar med Lupp regionsövergripande. Dessa regioner är Region Dalarna och Region Kalmar. Genom att utvärdera Lupp-användningen i dessa regioner utvärderas även resultaten från att arbeta regionövergripande – något som MUCF är intresserade av att få mer kunskap om.

Inom de två regionerna har, för att få en god representation gällande kommunstorlek, kommunerna klassats enligt Tillväxtverkets kommungruppsindelning.

Kommungruppsindelningen som har valts är indelningen i sex grupper, vilka är

- Landsbygdskommuner mycket avlägset belägna
- Landsbygdskommuner avlägset belägna
- Landsbygdskommuner nära en större stad
- Täta kommuner avlägset belägna
- Täta kommuner nära en större stad
- Storstadskommuner

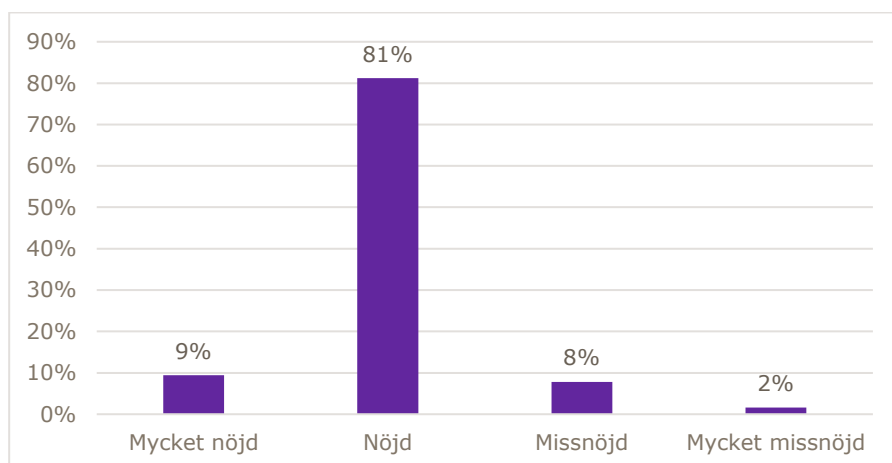
Kommuner för intervjustudien har valts ut baserat på vilka kommungruppsindelningar de tillhör, för att säkerställa en god spridning gällande storlek. I de fall respondenten avböjt från att medverka i intervjustudien, vilket skedde i två fall, har en ny kommun inom samma kommungruppsindelning valts ut. Anledningen till att personerna valde att avböja var antingen att personen var ny i sin tjänst eller att tjänsten för tillfället var vakant. Utöver kommunintervjuerna har intervjuer genomförts med en politiker och en tjänsteperson i respektive region.

2 Bakgrund, förankring och enkätens utformning

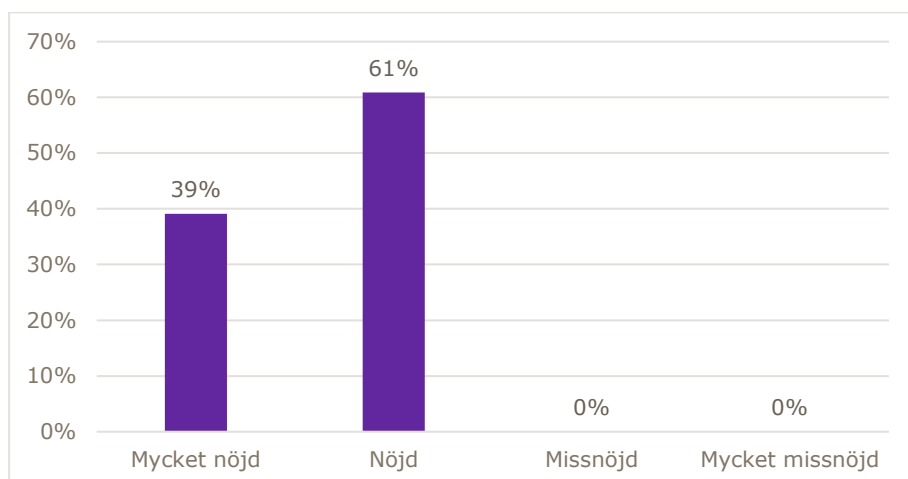
2.1 Generell nöjdhet med Lupp

Överlag är respondenterna nöjda med Lupp. Nio av tio svarande uppgav att de är nöjda eller mycket nöjda med Lupp generellt och samtliga svarade att de är nöjda eller mycket nöjda med Lupp som verktyg. Dessa resultat visas i figur 2 och 3. I figur 4 ser vi att ungefär nio av tio tycker att genomförandet av Lupp inte har påverkat deras verksamhet negativt.

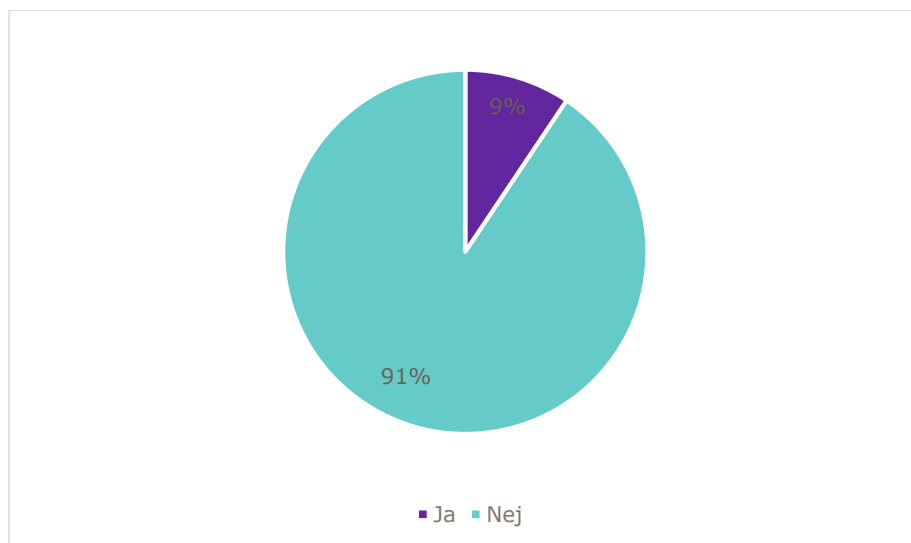
Figur 2. Hur nöjda är ni med ert arbete med Lupp generellt? (Svarsfrekvens: 64/64)

Figur 3. Hur nöjda är ni med Lupp som verktyg generellt? (Svarsfrekvens: 64/64)

Figur 4. Har genomförandet av Lupp på något sätt påverkat er verksamhet negativt? (Svarsfrekvens: 64/64)

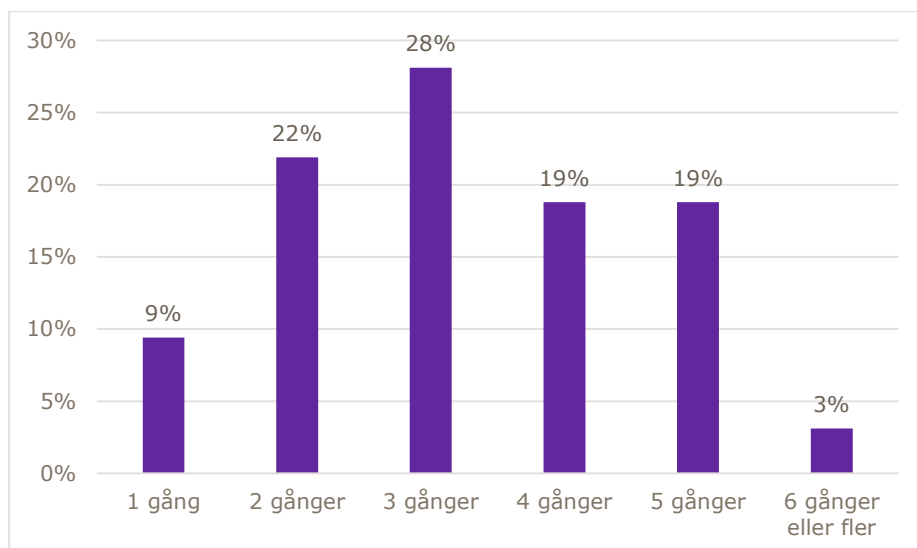

De respondenter som tycker att genomförandet av Lupp på något sätt påverkat verksamheten negativt har svarat att det tar tid från övrig verksamhet och att genomförandet var mycket resurskrävande under en kort period samt att skolorna är trötta på enkäter. Dessa aspekter utvecklas vidare i rapporten nedan.

2.2 Bakgrunden till användandet av Lupp

I enkäten uppgav knappt en av tio att de har genomfört Lupp en gång. 41 procent har genomfört arbetet fyra gånger eller fler, vilket figur 5 visar. När undersökningen utfördes år 2014 var det 23 procent som hade genomfört Lupp en gång och endast 14 procent som svarade att de hade genomfört Lupp fyra gånger eller fler.

Figur 5. Hur många gånger har er organisation genomfört Lupp? (Svarsfrekvens: 64/64)

Intervjupersonerna gav varierande svar gällande hur länge de använt verktyget. Den kommun som uppgav sig tidigast använda verktyget var år 2005 och några av kommunerna uppgav att de först använt Lupp år 2015. Hur kontinuerligt de intervjuade kommunerna använt Lupp har varierat från ungefär vart annat till vart tredje år. Nu görs dock samtliga Lupp-undersökningar samtidigt av alla kommuner inom Region Dalarna och Region Kalmar län, nämligen vart tredje år. I och med att den görs vart tredje år blir det samma elever som genomför Lupp - när de går i årskurs 8 samt i 2:an på gymnasiet.

Anledningen till varför intervjupersonerna ansåg sig behöva använda enkätverktyget var att man önskade lägga mer fokus på arbetet med unga. En av intervjupersonerna pekade på att man tidigare genomfört andra enkäter gällande exempelvis alkohol och droger och började använda Lupp för att det var ett bredare verktyg.

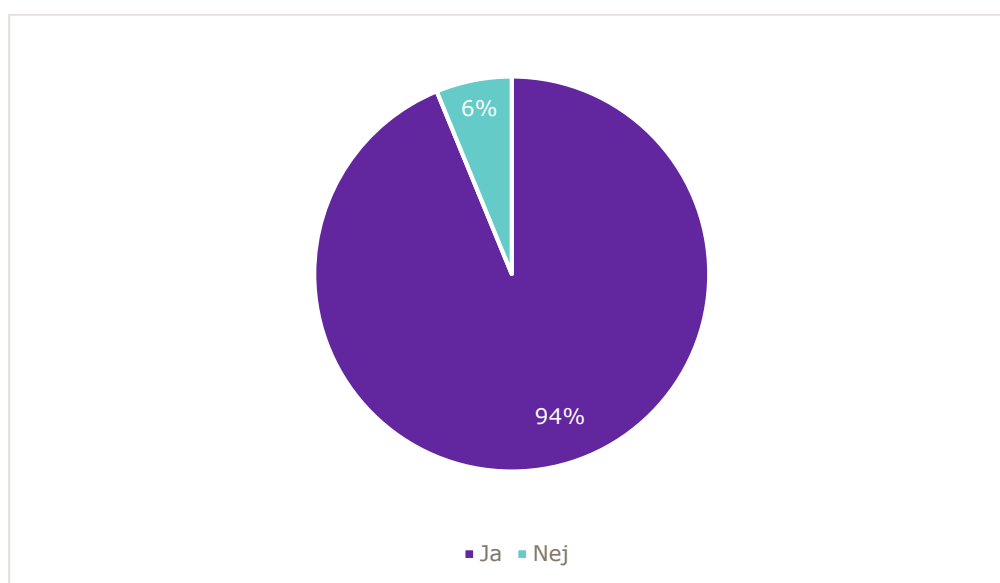
En intervjuperson i Dalarna framförde att Region Dalarna inledde samarbetet gällande Lupp och att det då var flera kommuner som började använda sig av verktyget. Region Dalarna antog för fyra år sedan en strategi för att vara Sveriges ungdomsregion och flera av de indikatorer som finns i strategin kommer från Lupp-undersökningen.

Även i Kalmars län görs Lupp inom hela regionen. Beslutet att hela regionen skulle genomföra Lupp var enligt regionpolitikern i Kalmar län ett beslut som kommunerna själva fattade.

2.3 Förankring

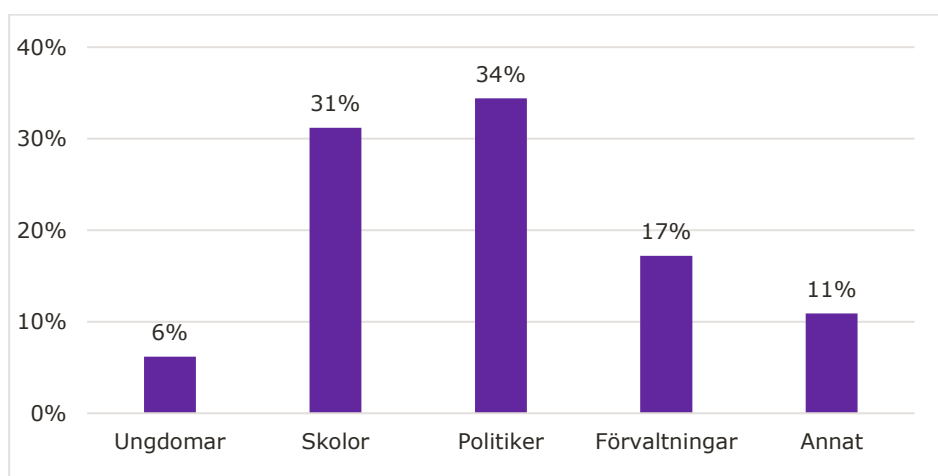
Förankringen av Lupp inom en kommun kan både göras formellt, genom politiska beslut och förvaltningsbeslut, eller informellt genom exempelvis samtal mellan de involverade parterna. Figur 6 visar att i stort sett samtliga respondenter uppgett att det fanns förankring i kommunstyrelse eller motsvarande om att Lupp skulle genomföras. Andelen är i princip oförändrad jämfört med år 2014.

Figur 6. Fanns förankring i kommunstyrelsen eller motsvarande om att Lupp skulle genomföras? (Svarsfrekvens: 64/64)

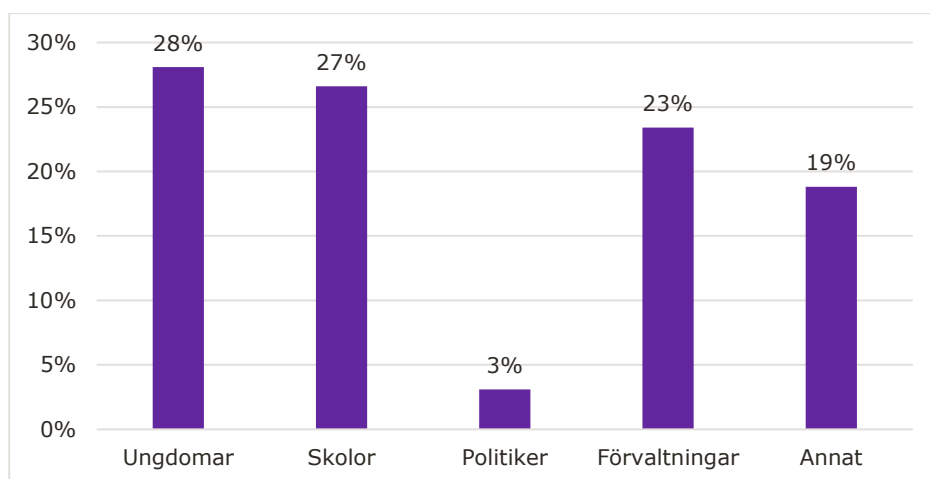

Figur 7 åskådliggör att störst andel svarande anser sig ha lyckats bäst med förankringsarbetet när det gäller grupperna politiker och skolor. Endast 6 procent har angivit att förankringsarbetet med ungdomar har fungerat bäst. Detta går i linje med vad som presenteras i figur 8 där störst andel svarande angav att gruppen ungdomar är svårast att nå i förankringsarbetet. I samma figur framgår även att endast 3 procent ansåg att politiker är svårast att nå ut till. 31 procent av de svarande har uppgett att man lyckas bäst med förankringen i skolan samtidigt som 27 procent även uppgett att skolorna är de som är svårast att nå i förankringsarbetet.

Figur 7. I vilka grupper lyckades ni bäst med ert förankringsarbete? (Svarsfrekvens: 64/64)

Figur 8. Vilka grupper var svårast att nå i ert förankringsarbete? (Svarsfrekvens: 64/64)

Respondenterna i utvärderingsenkäten fick även svara på en öppen fråga gällande inom vilka nämnder det fanns förankring om att Lupp skulle genomföras i kommunen. Flera av de svarande menar att det har funnits förankring i samtliga nämnder, alternativt i kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige. De respondenter som svarat *annat* på frågan i figuren ovan har menat att förankring fanns i barn- och utbildningsnämnden, socialnämnden, kultur- och fritidsnämnden, stadsdelsnämnden, hälso- och sjukvårdsnämnd, samhällsutvecklingsutskottet eller motsvarande. De vanligaste

nämnderna där förankring fanns var barn- och utbildningsnämnden samt kultur- och fritidsnämnden.

I intervjuerna med Lupp-ansvariga vid kommunerna framkom att förankringsarbetet ses som oerhört centralt och att det, i flera av kommunerna, lagts mycket tid på att förankra arbetet på olika nivåer och med olika aktörer. Skolorna, eleverna och politikerna är de aktörer som framhölls som viktigast i arbetet med att förankra Lupp. En intervjuperson uttryckte:

Den förankras i årskurs 8 och på föräldramöten. Den förankras även politiskt i nämnderna, framförallt bildningsnämnden och även till viss del i socialnämnden. Vi jobbar bättre nu jämfört med fem till sex år sedan och har samverkansmöten där två politiker från varje nämnd ingår och respektive chef.

Flera intervjupersoner på kommunal nivå i Dalarna menade att Lupp enkelt förankras eftersom den fungerar som ett verktyg att kvantitativt följa upp den ungdomsstrategi som tagits fram i regionen. På kommunal nivå integreras strategin, när den är antagen, i kommunens ledningssystem och verksamhetsplaner. Därmed finns krav till uppföljning och Lupp ses som ett viktigt verktyg för att följa upp mål och indikatorer.

En intervjuperson berättade att hen, i sin roll som Lupp-samordnare, har informerat om arbetet i samtliga politiska utskott och samlat in kunskap om vilka områden respektive utskott är intresserade av att få mer information om utifrån ett ungdomsperspektiv. Detta har, enligt intervjupersonen, lett till att resultaten använts av utskotten då det kunskapsunderlag de fått tillbaka har upplevts som relevant.

2.3.1 Svårt att förankra Lupp i skolor och hos elever

Respondenterna för utvärderingsenkäten fick svara på vilka som var de största svårigheterna med att genomföra Lupp. Den absoluta majoriteten av respondenterna lyfte svårigheter med att komma ut till skolorna och få eleverna att svara på Lupp-enkäten. Detta, uppgav respondenterna, kan antingen bero på bristande intresse från lärare, rektorer och elever eller att det är svårt rent planeringsmässigt att hitta tider då man kan komma ut till skolorna för att eleverna ska fylla i enkäten.

I såväl utvärderingsenkäten som intervjuerna lyftes att det funnits enkättrötthet bland skolor och elever. En respondent framhöll att tiden då eleverna skulle fylla i enkäten istället fick användas till att motivera för eleverna varför det var viktigt att de besvarade frågorna.

Det är en utmaning att få skolorna att förstå varför det är viktigt att fylla i enkäten och att få skolorna att se Lupp som något positivt för deras verksamhet. Det kan även vara svårt att få tider på skolan för återkoppling till eleverna av resultatet och en respondent pekade på att det hade underlättat om återkopplingen till eleverna är en minst lika viktig del av Lupp som insamlingen av resultatet. Flera av respondenterna vittnar om att svarsfrekvensen blir allt lägre med tiden och att det blir allt svårare att få personal i skolan att motivera de unga att delta i Lupp.

Respondenterna som besvarade utvärderingsenkäten har fått svara på en öppen fråga om på vilka sätt ungdomar har involverats i arbetet med Lupp. Hur mycket ungdomarna involveras i arbetet skiljer sig mellan kommunerna. Några menar att de har informerats och varit involverade i stora delar av processen. Andra menar att ungdomarna varit involverade genom att de har fått information inför och under enkätinsamlingen. Några respondenter menar att ungdomarna inte alls varit involverade i Lupp-arbetet.

I intervjuerna framkom en liknande bild, att förankring och återkoppling hos skolor och elever kan vara problematisk. Samtidigt lyftes förändrade tillvägagångssätt som varit positiva för förankringen. Bland annat hade Lupp-samordnaren i en kommun använt utarbetade kommunikationsvägar mellan skolförvaltningen och skolorna för att sprida information. På så sätt, menade intervjupersonen, fanns en tydlig ingång till samtliga skolor och det krävdes inte att var och en av skolorna kontaktades och uppvaktades.

För tio år sedan var jag ute och pratade på alla skolorna. Den här gången använde vi en befintlig kanal som är förankrad och där det finns legitimitet. Det gäller att förvaltningen har ett utarbetat spår som funkar bra. Vi gör en kommunikationsplan, jag och planeringssekreteraren, kring hur de vill få tillbaka resultaten till eleverna.

Flera intervjupersoner lyfte vikten av att återkoppla resultaten till de unga och att detta arbete även påverkar möjligheten att få skolor och elever intresserade av Lupp och motiverade att besvara enkäten. I kapitel 4.2 Spridning av resultaten beskrivs hur kommunerna arbetat med att sprida resultaten och återkoppla dessa till ungdomarna.

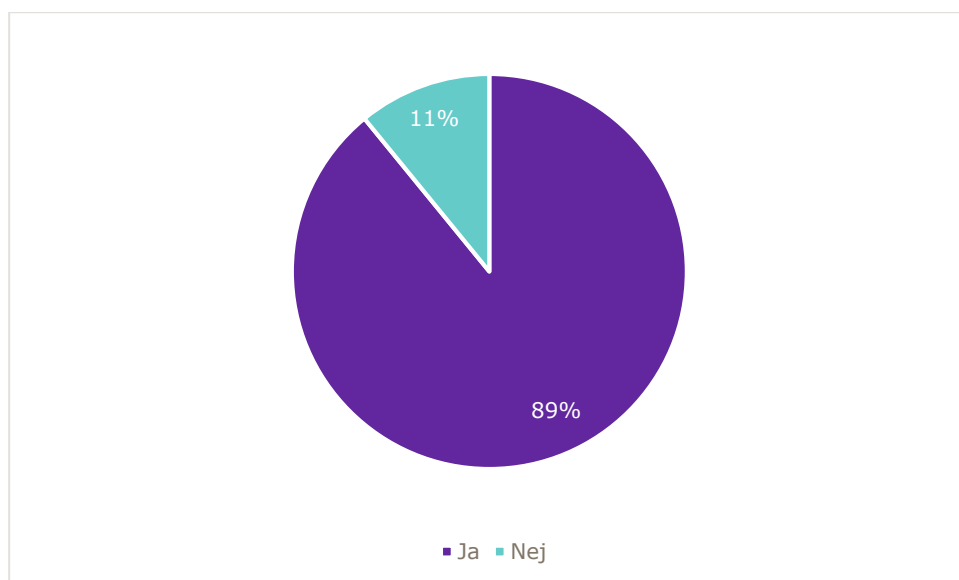
Förankringen i friskolor lyftes som extra svår jämfört med kommunala skolor. En respondent i utvärderingsenkäten uttryckte exempelvis att flera av friskolorna har tackat nej till deltagandet vilket riskerar att leda till en snedvridning av resultatet eftersom att elever på friskolorna i kommunen kan kopplas ihop med vissa specifika socioekonomiska indikatorer.

2.4 Lupp-enkätens utformning

2.4.1 Enkätfrågornas relevans

89 procent av de som har svarade på utvärderingsenkäten är nöjda med frågorna i Lupp, vilket är en ökning från år 2014 då andelen var sju av tio. Resterande 11 procent har uppgett att de inte är nöjda med frågorna vilket visas i figur 9.

Figur 9. Är ni nöjda med frågorna i Lupp-enkäten? (Svarsfrekvens: 64/64)

Av de som svarade att de inte var nöjda med frågorna framkom, i de öppna svaren, att man ansåg att vissa frågor inte var uppdaterade. Även i intervjuerna lyftes detta fram. Exempel på frågor som ansågs inte vara uppdaterade är sådana som handlar om ungdomars fritidsvanor, där svarsalternativen kopplade till dator- och internetanvändning inte speglar ungas användning. Likaså frågor som handlar om droger lyftes, av några respondenter, upp som omoderna och att de inte ger en fullgod bild av hur unga får tag på och använder droger.

Det framkom samtidigt, i enkät och intervjuer, att det inte anses oproblemiskt att ändra frågor och svarsalternativ. Jämförbarheten över tid uppfattas som viktig och att ändra i enkätfrågorna skulle innebära inskränkningar i jämförbarheten. Bland annat lyfte en respondent i utvärderingsenkäten upp att det år 2015 lades till ett "vet ej" alternativ i Lupp-enkäten, och att detta försämrat jämförbarheten.

En intervjujuperson uttryckte.

Det finns en annan problematik kring att frågorna kommer behöva ändras. Det kommer ställa till problem kring att man inte kan jämföra. Det finns mycket frågor som rör droger och hälsa där man behöver se över frågorna samt kring vanor på nätet. Sådant ändras hela tiden och där är frågan hur man ska revidera, det behöver MUCF fundera kring

Vidare var det flera respondenter, både i utvärderingsenkäten och i intervjuerna, som framhöll att Lupp-enkäten är för lång. Det framkom att elever i vissa fall har, fram emot slutet av enkäten, slutat engagera sig och istället har fyllt i svaren slentrianmässigt. Det

framkom önskemål om att erbjuda de svarande att dela upp Lupp-enkäten på flera tillfällen.

En av de intervjuade uttryckte:

Enkäten är lång och vissa frågor behöver kanske inte vara med. Skattningsfrågorna kan bli mycket kaka på kaka. Man borde kanske försöka få ner antalet frågor för vissa elever har svårt att sitta så länge och fylla i enkäten.

Ytterligare aspekter som lyftes i utvärderingsenkäten var att någon respondent tycker att det är fel att man frågar om ungas sexualitet eftersom det kan upplevas som integritetskränkande. Det påpekades även att det bör göras en översyn kring könsfrågan utifrån GDPR och SKL:s rekommendationer kring hur sådana frågor ställs och sedan används i analys.

Andra synpunkter som framkom med Lupp-enkätens utformning var att det var en del problem med översättningar till andra språk än svenska och att pappersversioner inte var helt lik den ordinarie webbversionen.

2.4.2 Svårt för målgruppen att förstå frågorna i enkäten

Av de som har svarat att man inte är nöjd med frågorna i Lupp-enkäten så önskar flera respondenter definitioner av ord och begrepp i enkäten. Begrepp som lyfts som svåra för ungdomarna att förstå är exempelvis trakasserier, mobbing, kränkande behandling, sexuella trakasserier, politik, samhällsfrågor och anabola steroider

Även i intervjuerna med Lupp-samordnare vid kommunerna framkom att det finns risk att vissa begrepp misstolkas av eleverna. En intervjuperson menade att det vore bra om det fanns länkar men förklaringar av begreppen i enkätfrågorna. En intervjuperson gav ytterligare exempel på frågor som kunde misstolkas av eleverna:

Vi märkte, när vi gjorde andra enkäter, att om man är föreningsaktiv kan man kryssa i ja eller nej. Men i andra enkäter finns följdfrågan vilken organisation man tillhör. Vi märkte att många inte visste vad en förening var, man skrev Ikea-klubben eller bamseklubben hos Ving. Vi märkte i och med det resultatet att sifforna kanske inte stämde.

Vidare framkom i utvärderingsenkäten att det praktiska genomförandet av Lupp-enkäten för personer med annat modersmål än svenska och de med intellektuella funktionsnedsättningar har varit en utmaning. Detta eftersom vissa av frågorna är för komplicerat utformade. Frågan som syftar till att ta reda på om en person har en funktionsvariation är, enligt en respondent, för krångligt ställd för att en stor andel av respondenterna med intellektuella funktionsnedsättningar ska förstå den.

En intervjuperson uppgav att de använt Lupp men valde bort undersökningen till förmån för andra enkäter, men att de år 2018 återinförde den i och med att samtliga kommuner inom regionen genomför undersökningen. Anledningen till att de tidigare valde bort att genomföra Lupp var att den brast i sin undersökning gällande grupper som de ville veta mer om inom kommunen, som exempelvis ungdomar med olika funktionsvariationer, eftersom att de har svårt att fylla i enkäten. Kommunen valde tidigare istället att använda enkäter som specifikt riktade sig till de grupperna.

I utvärderingsenkäten lyftes även att tekniken inte underlättar för de elever som behöver extra tid för att fylla i enkäten eller möjlighet att dela upp frågorna och gå fram och tillbaka emellan dem. En av respondenterna lyfte exempelvis att det är svårt att pausa enkäten och att man har viss tid på sig att fylla i den. Den som fyller i Lupp-enkäten kan inte trycka sig bakåt utan att komma tillbaka till första sidan.

3 Analys och rapportering

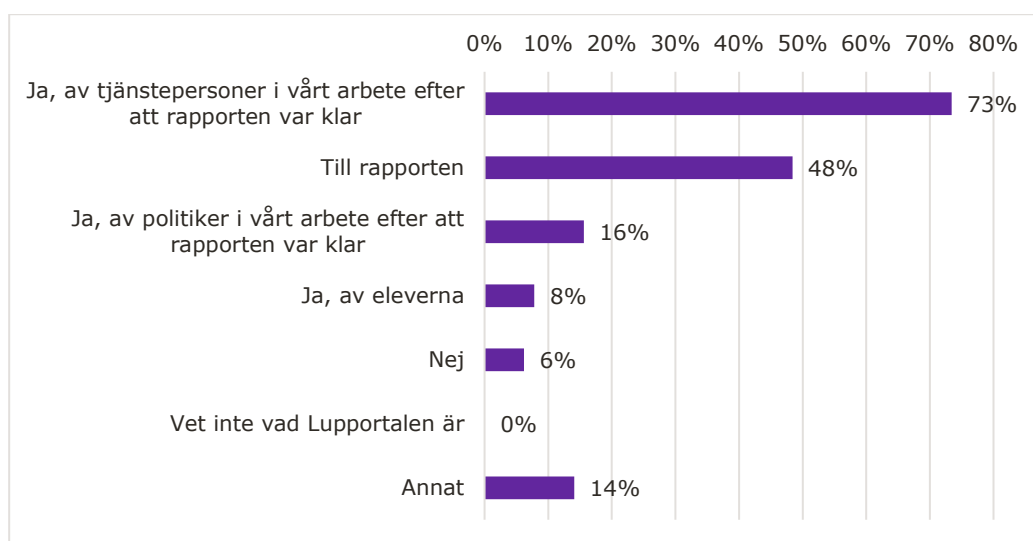
3.1 Analysarbete och Luppportalen

Luppportalen är den webbaserade plattform som används för Lupp-undersökningen från och med 2015. I portalen går det att göra enklare analyser av resultaten. Den ansvariga på kommunen kan även få underlaget i form av en samlad datafil för fördjupande analyser i annat statistikverktyg.

Endast 6 procent har uppgett att Luppportalen inte kommit till deras användning. Drygt sju av tio upp gav att tjänstepersoner på kommuner har använt sig av portalen efter att rapporten var klar.

De som har svarat *annat* på frågan i figuren nedan har i det öppna svarsalternativet uppgett att de använde portalen även innan rapporten skrevs för exempelvis genomgång av resultat, en snabbanalys och för återkoppling innan rapporten var klar.

Figur 10. Har Luppportalen kommit er till användning? (Flera alternativ möjliga)
(Svarsfrekvens: 64/64)

Respondenterna som fyllde i utvärderingsenkäten fick svara på hur Luppportalen kunde förbättras. Flera av respondenterna lyfte att den kan förbättras så det blir enklare att göra korstabuleringar för att jämföra mellan åren, mellan de olika årskullarna och mellan olika bakgrundsfaktorer och sedan koppla till specifika frågor. Det efterfrågades även möjlighet till att samköra flera variabler samtidigt som exempelvis både kön, födelseland eller sexuell läggning.

Vidare framkom att man vill ha bättre förutsättningar för analys för de som önskar och inte tycker Luppportalen räcker till. Flera menar att det var enklare att plocka fram material till olika möten och frågeställningar samt att göra korstabuleringar i W-Lupp. W-lupp var den tidigare databasen som nu ersatts av Luppportalen.

När de intervjuade fick svara på vilka utvecklingsområden de ser med Lupp så lyftes just Luppportalen fram som ett utvecklingsområde. Det framhölls att det finns mer välutvecklade verktyg på marknaden och att Luppportalen framförallt är användbar för deskriptiv statistik. Även i intervjuerna lyftes möjligheten till att göra korstabuleringar som ett utvecklingsbehov eftersom det skulle kunna leda till snabbare återkopplingar för de olika frågeställarna. En enkätrespondent lyfte att genom att byta från W-Lupp till Luppportalen har det försvårat att göra analyser gällande förändring över tid och mellan frågor. Samtidigt påpekade flera intervjupersoner att Luppportalen är mer användarvänlig jämfört med W-Lupp.

I några av intervjuerna lyftes SKL:s analysverktyg Kolada fram som ett välfungerande verktyg där man enkelt kan få fram grafer och göra jämförelser. Genom Kolada är det möjligt att även göra jämförelser med andra kommuner i exempelvis samma storlek och med samma socioekonomiska förutsättningar.

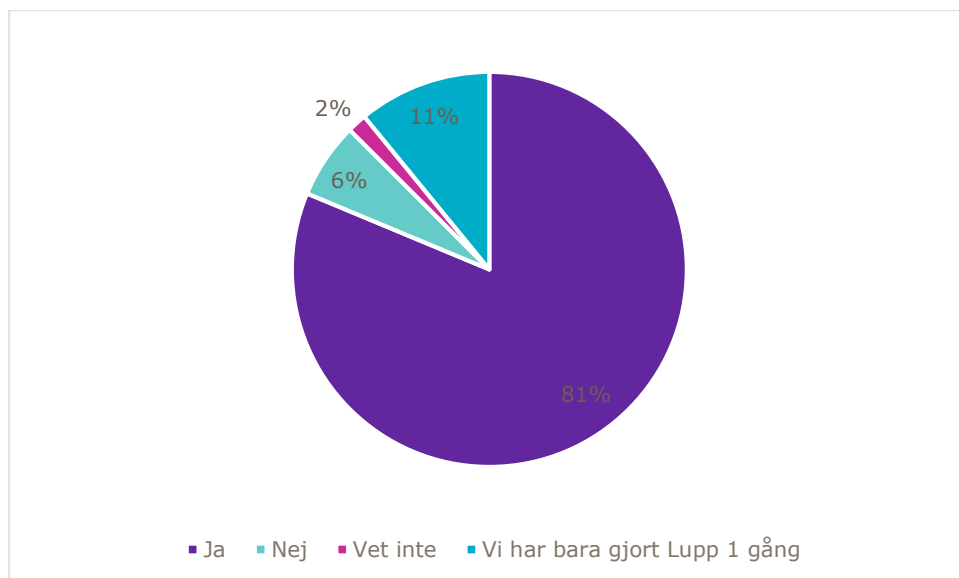
Respondenterna i utvärderingsenkäten lyfte även tekniska aspekter kopplat till Luppportalen som kan förbättras, såsom att det skulle kunna bli enklare att hitta specifika frågor och att portalen ofta hänger sig när flera är inloggade samtidigt. Andra lyfte problematiken gällande inloggningsuppgifter. En av respondenterna menade att det är känsligt att lämna ut inloggningsuppgifter eftersom vissa elever kan skiljas ut och skulle vilja hitta ett sätt att överbrygga det, så att elever skulle kunna få tillgång till delar av systemet och arbeta i det. I intervjun med en tjänsteperson vid en av regionerna framkom en önskan om att enklare få tillgång till samtliga av de deltagande kommunernas resultat.

I utvärderingsenkäten fick respondenterna även besvara frågor kopplade till MUCF:s stöd i analysarbetet. Cirka sex av tio ansåg att MUCF borde hjälpa till i analysarbetet. Många respondenter lämnade även förslag på vilken typ av stöd de önskar i analysarbetet. Detta presenteras mer ingående i kapitel 5.1.

3.1.1 Jämförelser över tid

91 procent av de tillfrågade som gjort Lupp flera gånger har använt data från tidigare undersökningar för att göra jämförelser över tid. De flesta av de kommuner som inte gjort jämförelser med tidigare Lupp-undersökningar uppger att den senaste undersökningen var för långt tillbaka i tiden för att kunna göra givande jämförelser.

Figur 11. Har ni använt data från tidigare Lupp-undersökningar och gjort jämförelser över tid? (Svarsfrekvens: 64/64)

Att det finns fördelar med att jämföra resultaten från Lupp-enkäten över tid framhöll nästan samtliga intervjupersoner. Hur resultatet jämförs över tid varierar dock. Somliga jämför inte alls över tid, vissa väljer att fokusera på specifika områden som exempelvis trygghet och psykisk ohälsa medan andra gör mer utförliga jämförelser. En av intervjuade som gör utförliga jämförelser beskriver:

Vi jämför med vår egen kommun över tid, men även med de andra kommunerna i regionen för att undersöka om det finns inomregionala skillnader. Man kan följa insatser som utförts på olika områden och se om det har skett någon förbättring. Gör man inte Lupp med ett tidsintervall så är det inte så mycket av nytta. Man har inget att jämföra sig med.

Regionerna får tillgång till samtliga kommuners resultat och jämför resultat över tid och mellan kommunerna. En tjänsteperson vid en region gav följande exempel:

Vi fokuserar på frågorna som vi har i vår strategi. Vi har en analysavdelning på regionen, de kan göra både lokala och kommunala resultatpresentationer etc. Då kan vi göra jämförelserna utifrån vad som behövs.

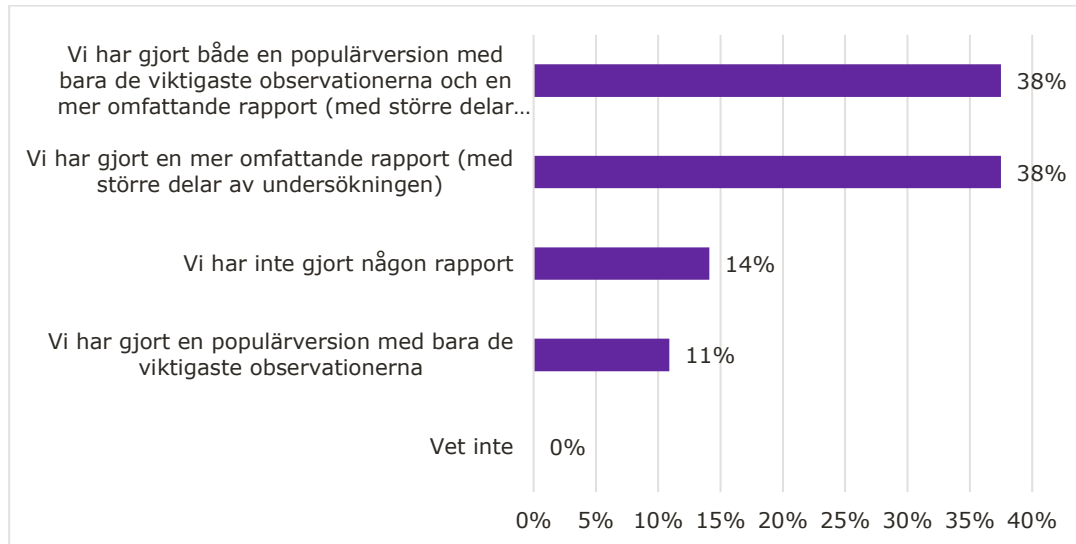
Något som lyftes som en försvårande faktor i kopplat till jämförelserna över tid är problematiken gällande bortfall och en av de intervjuade menar att bortfallet varit så omfattande att det blir en stor förändring gällande svarsfrekvensen mellan mätningarna.

3.2 Rapportering

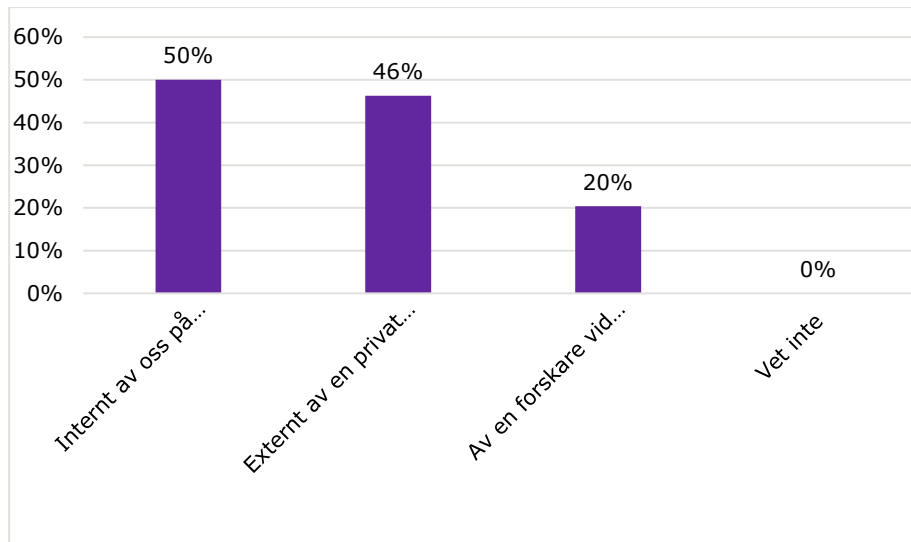
En rapport där resultaten från Lupp-undersökningen presenteras är ett betydande verktyg för det fortsatta utvecklingsarbetet med ungdomsfrågor. Figur 12 visar att 86 procent av de svarande har tagit fram en rapport (antingen en populärversion, omfattande rapport eller både och) efter Lupp-undersökningen. 50 procent av dessa har skrivit rapporten/rapporterna internt på förvaltningen, 46 procent har anlitat en privat konsult

och 20 procent har låtit en forskare skriva rapporten (se figur 13). Notera att man har kunnat välja flera av dessa alternativ.

Figur 12. Vilka typer av rapporter har ni tagit fram efter Lupp-undersökningen? (Svarsfrekvens: 64/64)

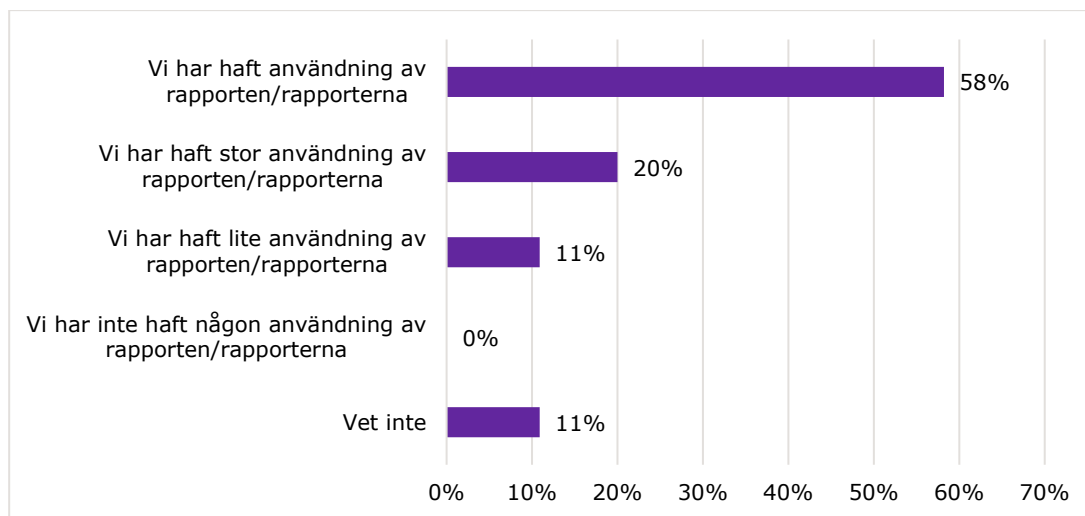

Figur 13. Vem skrev rapporten/rapporterna? (Flera alternativ är möjliga) (Svarsfrekvens: 54/55)

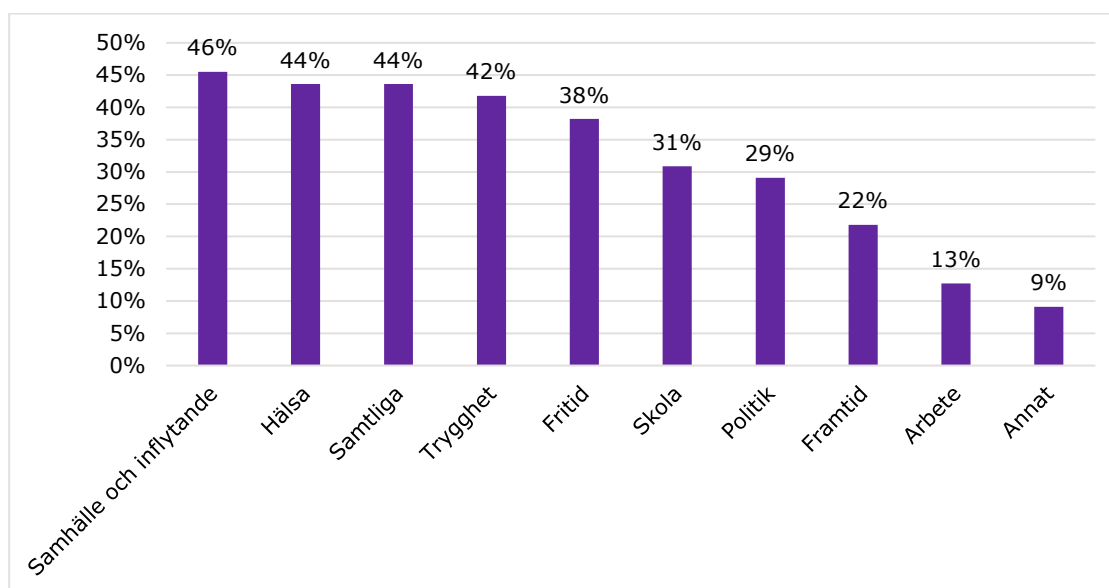
Figur 14 visar att nästan åtta av tio uppgav att man haft användning av, eller stor användning av, rapporten/rapporterna, vilket är i princip lika stor andel som det var år 2014. En av tio har svarat att de har haft lite användning av rapporten/rapporterna och ingen har svarat att de inte haft någon användning.

Figur 14. Vilket av följande alternativ tycker ni stämmer bäst in på hur ni använt er/era rapport/rapporter? (Svarsfrekvens: 55/55)

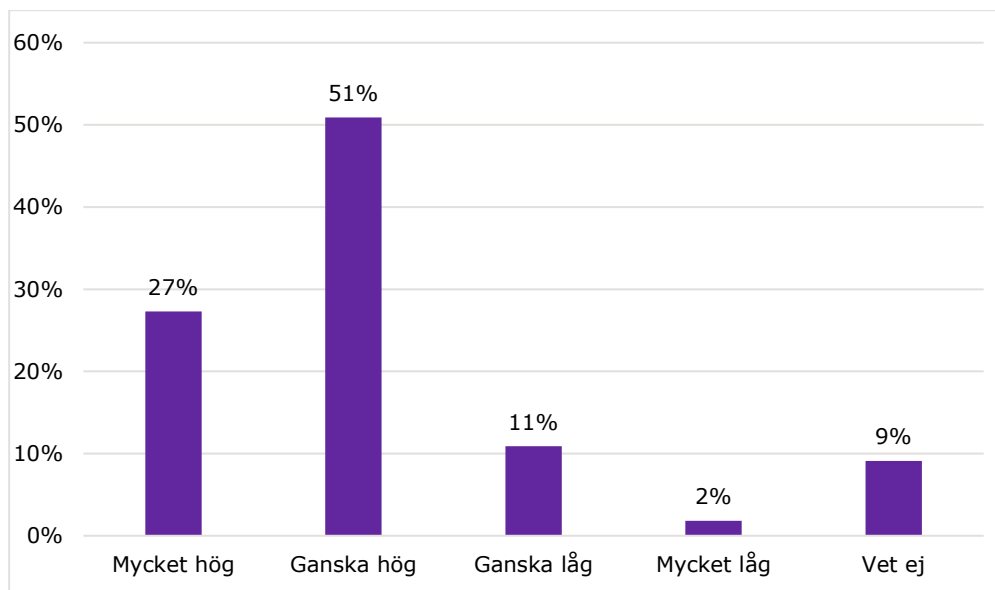
De områden som oftast lyfts fram i rapporten är samhälle och inflytande, hälsa samt trygghet. Detta illustreras i figur 15. 44 procent har svarat att de har lyft fram samtliga områden som fanns som svarsalternativ i utvärderingsenkäten. 9 procent har svarat *annat* på frågan och i de öppna kommentarerna har dessa respondenter svarat exempelvis föräldrarnas betydelse för ungdomarnas psykiska hälsa, fokus på inflytande, delaktighet etablering och psykisk hälsa, ungas villkor alternativt att de inte än klara med rapporterna än, vilket gör frågan svår att besvara.

Figur 15. Vilka områden valde ni att lyfta fram i rapporten/rapporterna? (Flera alternativ är möjliga) (Svarsfrekvens: 55/55)

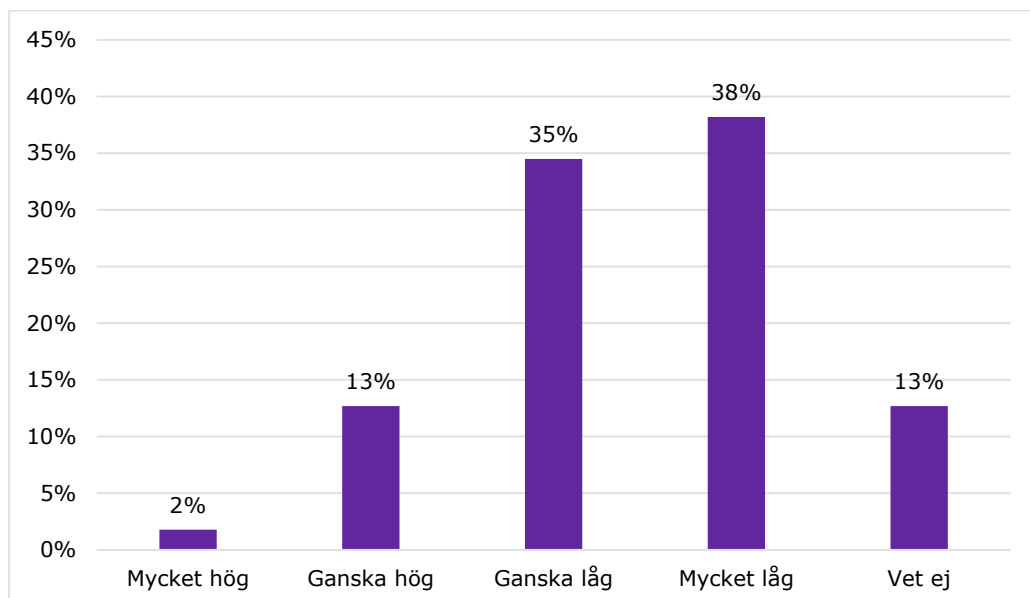
Figur 16 visar att 78 procent i mycket hög eller ganska hög utsträckning har fokuserat på likheter och skillnader mellan tjejer och killar i rapporten/rapporterna.

Figur 16. I vilken utsträckning har ni fokuserat på likheter och skillnader mellan tjejer och killar i er/era rapport/rapporter? (Svarsfrekvens: 55/55)

I figur 17 ser vi att 73 procent har angivit att de i ganska låg eller mycket låg utsträckning har använt sig av hbtq-perspektiv i rapporten/rapporterna. Endast en respondent (vilket motsvarar 2 procent) har svarat att man i mycket hög utsträckning använt sig av ett HBTQ-perspektiv.

Figur 17. I vilken utsträckning har ni använt er av ett HBTQ-perspektiv i er/era rapport/rapporter? (Svarsfrekvens: 55/55)

Intervjuerna följer tydligt resultaten i enkäten. Uppföljning ur ett jämställdhetsperspektiv är betydligt vanligare än uppföljning ur ett HBTQ-perspektiv. Flera intervju personer lyfte att resultaten ofta presenteras könsuppdelat men att det inte finns tillräckligt underlag att göra en uppföljning ur ett HBTQ-perspektiv.

Två intervjupersoner uttryckte:

Vi kan inte följa upp utifrån HBTQ. Det är för få som fyller i något annat än heterosexuell och vi är en så liten kommun, så populationen blir för liten.

Många anger att de inte vet vilken sexuell läggning man har så det blir svårt att analysera utifrån det. Man kan se att det är många som inte vet och ganska få som anger att man har annan sexuell läggning än heterosexuell.

Flera intervjupersoner menade att det finns politiska beslut om att könsuppdelad statistik alltid ska presenteras. Däremot finns inte beslut om statistik utifrån HBTQ-perspektiv och därmed är inte detta lika prioriterat. Även på regional nivå framkom samma bild i intervjuerna - resultaten analyseras könsuppdelat men inte ur ett HBTQ-perspektiv.

4 Resultaten från Lupp och påverkan på ungdomspolitiken

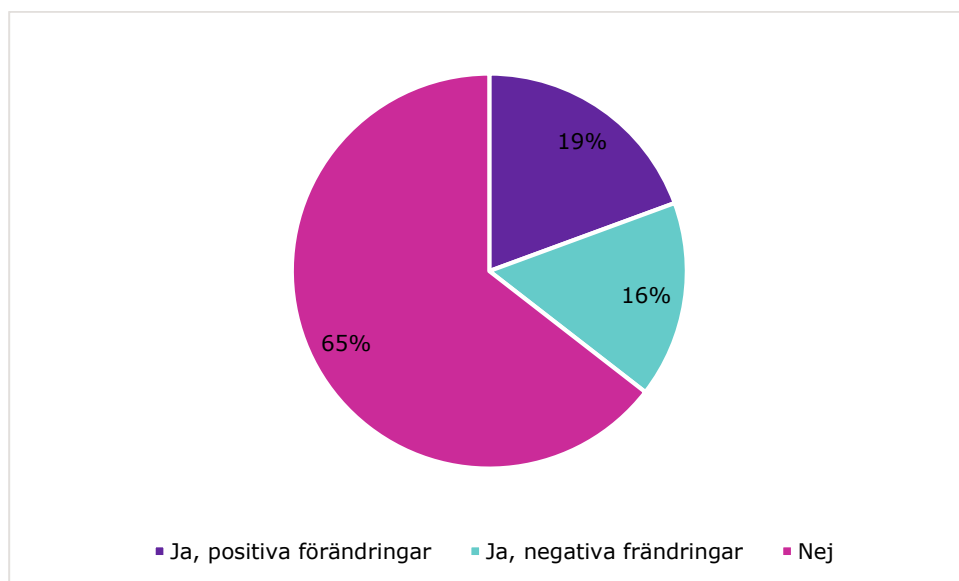
4.1 Intressanta resultat och förändring över tid

I utvärderingsenkäten fanns en fråga om vilka resultat från Lupp som uppfattas som de mest intressanta. De resultat som flest respondenter lyfte som intressanta är den ökade psykiska ohälsan och otryggheten. Respondenterna tyckte även att resultaten gällande ungdomars egen syn på inflytande och demokrati är intressanta samt synen på fritid och framtid. Flera av respondenterna påpekade att det är intressant att unga har ett stort intresse för politik och samhällsfrågor och av att delta i utvecklingen i kommunen. Flera skrev även att resultatet kopplat till alkohol och droger är intressanta och där lyfts exempelvis att ungas konsumtion av alkohol fortsätter att minska.

Skillnaden i svar kopplat till olika grupper lyftes också fram som intressant kunskap. De grupper som respondenterna framhöll att de var intresserade att jämföra utgår exempelvis från kön, bostadsområde, ålder, skolform (kommunal respektive privat), sexuell läggning, födelseland och funktionsnedsättning.

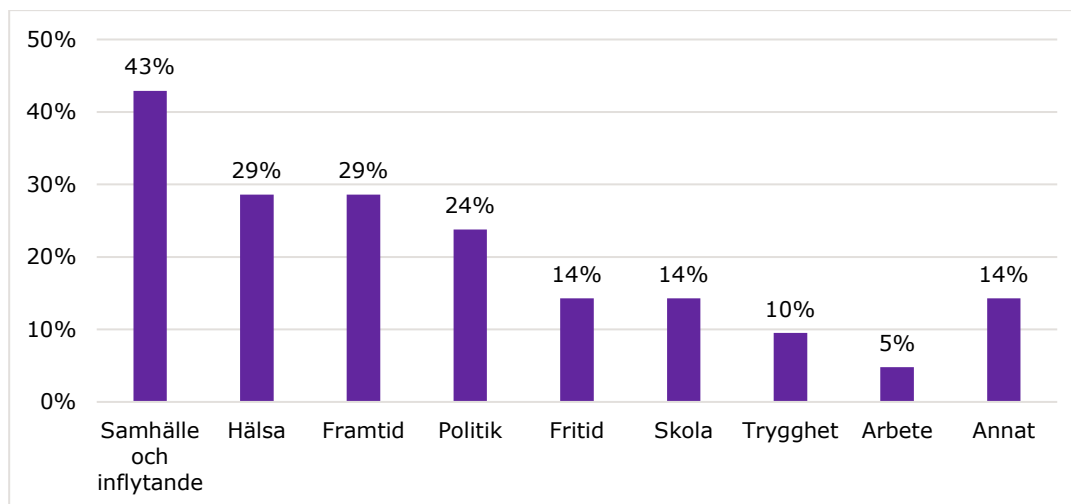
Ungefär två tredjedelar svarade att de inte har sett några markanta förändringar av resultaten jämfört med tidigare Lupp-undersökningar. Av de som sett förändringar i resultaten är det något fler som sett positiva än negativa förändringar i resultat.

Figur 18. Har ni sett några markanta förändringar i resultatet jämfört med tidigare Lupp-undersökningar? (Svarsfrekvens: 62/64)

43 procent har svarat att markanta positiva förändringar har skett inom området samhälle och inflytande vilket visas i figur 19. En stor andel menar också att positiva förändringar har skett inom områdena hälsa, framtid och politik.

Figur 19. Inom vilka områden har markanta positiva förändringar skett? (Flera alternativ är möjliga) (Svarsfrekvens: 62/64)

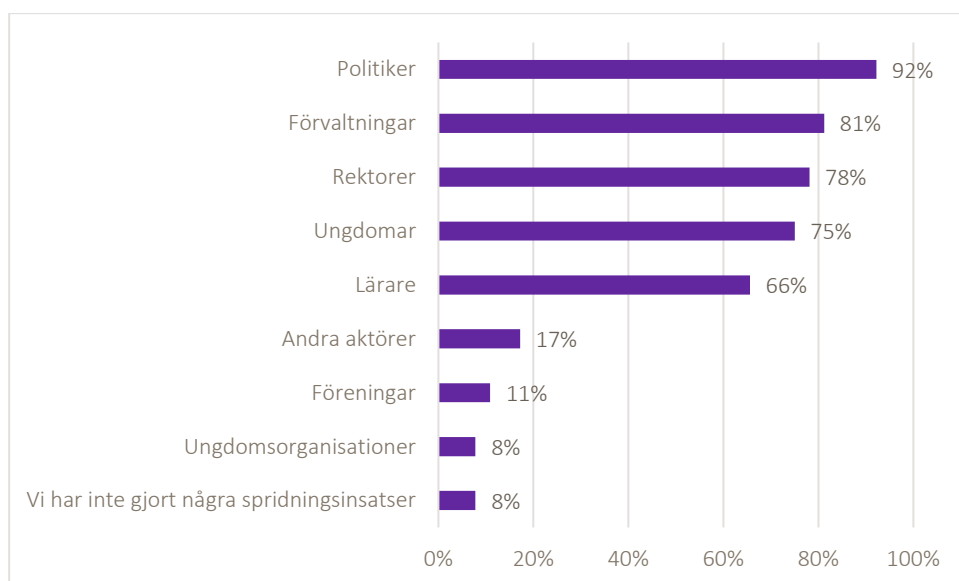

Respondenterna som besvarade utvärderingsenkäten har fått uppge om det är någon eller några särskilda insatser som kan tänkas ligga bakom de positiva förändringarna. De har bland annat uppgett att känslan av delaktighet för samhälle och inflytande har ökat, vilket en av respondenterna menar kan bero på att Lupp skapat arenor för detta. Bland annat uppges att det har satsats medel på att ordna fritidsaktiviteter för unga, att det finns ungdomsdialoger och att unga har fått jobba som kommunutvecklare.

4.2 Spridning av resultaten

De vanligaste grupperna som Lupp-resultaten aktivt spridits till är politiker, förvaltningar, rektorer, ungdomar och lärare. 8 procent svarade att de inte har gjort några spridningsinsatser. Det har inte skett någon märkbar förändring jämfört med 2014 gällande till vilka grupper och i vilken omfattning resultaten spridits.

Figur 20. Till vilka grupper har ni aktivt spridit Lupp-resultaten? (Flera alternativ är möjliga) (Svarsfrekvens: 64/64)

Respondenterna har även fått svara på frågan om på vilket sätt de har spridit resultaten inom sin organisation.

Respondenterna sprider resultatet på olika vis. Exempel som lyfts fram i utvärderingsenkäten är genom presentationer, rapporter, hemsidor, utskick, konferenser, workshops, som underlag för diskussion och åtgärder, att man har nätverksträffar utifrån olika utvecklingsområden och man har skickat ut rapporterna till de olika arbetsgrupperna som arbetar med ungdomar. Till ungdomar sprider man resultatet bland annat genom riktade rapporter till ungdomar i högstadiet respektive gymnasiet, klassbesök, ungdomsråd eller ungdomsforum och via ungdomsdemokratidagar.

Intervjupersonerna fick även beskriva hur spridningen gått till och en av de intervjuade beskrev spridningen i kommunen så här:

Vår målsättning är att sprida till många olika förvaltningar och områden. Det finns mycket för t.ex. näringslivet att ta med sig. Vi ser bland annat att ungdomarna vill stanna kvar i kommunen och arbeta här och det är jätteviktigt att näringslivet får reda på det. Vi ser också vad de unga tänker om byggnation och bostad. Det är viktigt att de här frågorna kommer in i stadsplaneringsfrågor. Många anger att man flyttar bort på grund av bostadssituationen och det är viktigt att man får reda på det, att så hög andel anger det som skäl att flytta. Vår ambition är att nå ut så brett som möjligt i spridningen.

Flera av de intervjuade lyfte även spridningskonferenserna som regionerna anordnar som viktiga arenor för spridning av resultaten. Vid konferenserna diskuteras dels kommunspecifika resultat och dels regionövergripande trender och utvecklingsområden. I intervjuer med tjänstepersoner vid regionerna framkom det att regionerna hjälper till att sprida resultaten lokalt om kommunerna önskar, men det påpekades samtidigt att ansvaret för att arbetet utifrån resultaten ska ske sedan överlämnas till kommunerna. I höst kommer en av regionerna att genomföra tematiska dagar kopplat till resultaten av Lupp tillsammans med det regionala nätverket.

Både de intervjuade och enkätrespondenterna betonade vikten av återkoppling till ungdomarna. Exempel på spridning av resultatet är genom demokratidagar och arbete med elevråden. Det finns flera exempel på kommuner som har sommarjobb i kommunutveckling för ungdomar. Arbetet med kommunutvecklingen kopplar då an till Lupp och resultaten knyts exempelvis till kommunens Agenda 2030-arbete. I flera kommuner har sommarjobbarna arbetat med att ta fram en film som tydliggör resultaten från Lupp och som sedan kan användas i spridningsarbetet.

I utvärderingsenkäten framkom att flera kommuner har arbetsgrupper som har besökt klasserna för att återkoppla resultaten och ha en dialog med eleverna om deras tankar kring dessa. I vissa kommuner kompletteras även resultatet med ett antal djupintervjuer med ungdomar. Fördelarna, som respondenterna framhöll, med att involvera ungdomarna i arbetet är möjligheten att få djupare förståelse för vad som ligger bakom svaren i enkäten. En respondent skrev att:

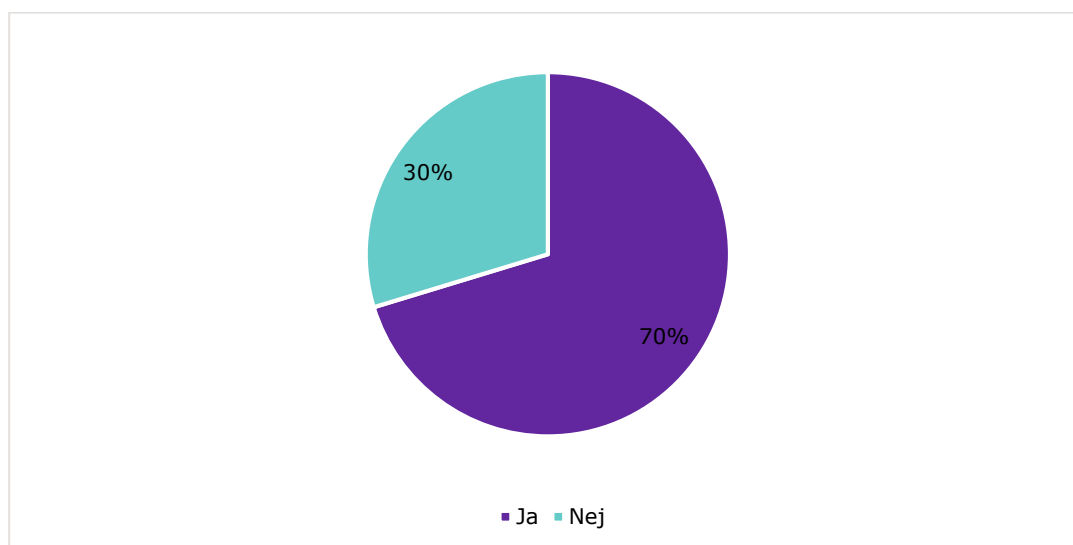
När ungdomarna involveras blir de även mer engagerade och känner att de blir lyssnade på och får känna att de faktiskt får vara med och påverka.

Även intervjupersonerna underströk vikten av att de unga får vara med och analysera enkäten och komma med förslag på konkreta insatser. En av de intervjuade lyfte att det är många insatser som genomförs för ungdomarna tack vare resultaten från Lupp, men påpekar att kommunen behöver bli bättre på att kommunicera ut det till ungdomarna.

4.3 Resultatens påverkan på ungdomspolitiken och ungdomsarbetet

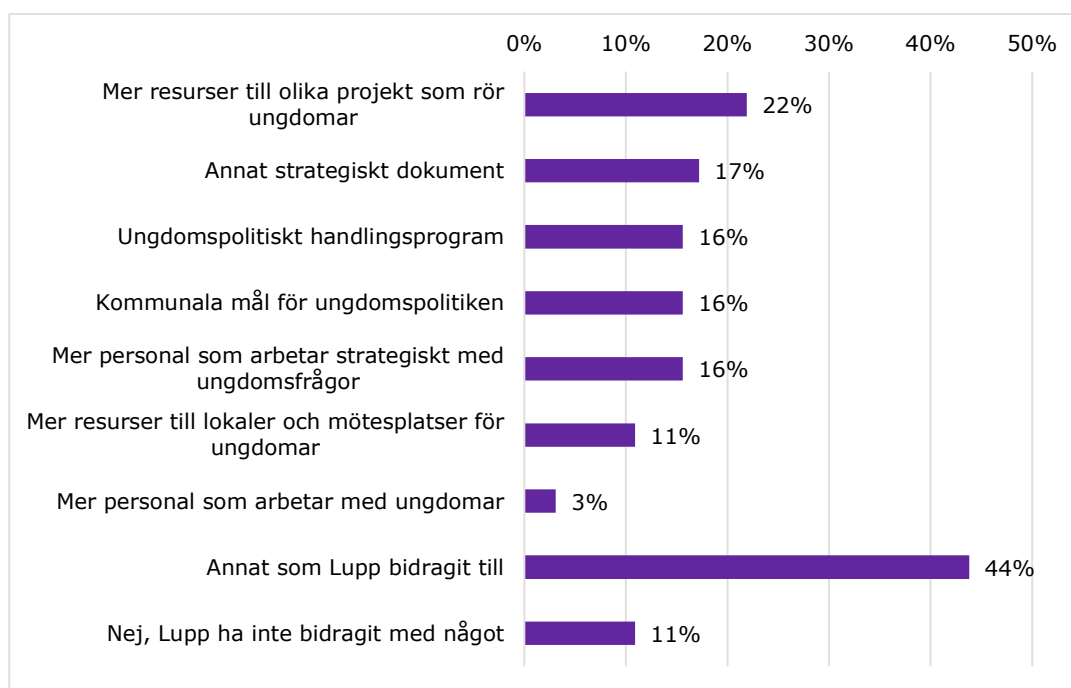
Figur 21 visar att sju av tio anser att Lupp har bidragit till förändringar av ungdomspolitiken. Detta är något lägre än både år 2009 och år 2014, då tre av fyra kommuner uppgav att Lupp har bidragit till förändringar i den kommunala ungdomspolitiken.

Figur 21. Har Lupp bidragit till några förändringar av ungdomspolitiken i er verksamhet? (Svarsfrekvens: 64/64)

Som framkommer i figur 22 svarade högst andel respondenter att Lupp bidragit till mer resurser till olika projekt som rör ungdomar, ett svar som har ökat från 14 till 22 procent mellan åren 2014 och 2018. Drygt en av tio svarade att Lupp inte har bidragit med något. 44 procent svarade att Lupp bidragit till något *annat* som svarsalternativen inte omfattar. I de öppna svaren skrev personerna framförallt att det ökat kunskapen gällande ungdomars livssituation och skapat ett kunskapsbaserat förhållningssätt utifrån ungdomarnas perspektiv. Vidare angavs att Lupp bidragit till ett ökat intresse för ungdomsfrågor hos vissa tjänstepersoner, förbättrad samverkan mellan olika förvaltningar, utvecklingsområden för förvaltningarna att arbeta vidare med samt samtal kring utvecklande av ungdomspolitiskt handlingsprogram. Lupp har även bidragit till ett råd för barn- och ungdomsfrågor i en kommun. Några respondenter svarade att de hoppas på att Lupp ska bidra till flera av svarsalternativen men att man inte påbörjat det arbetet än eller att det är för tidigt att svara på hur Lupp bidragit till ungdomspolitiken.

Figur 22. Vad har Lupp bidragit till? (Flera alternativ är möjliga) (Svarsfrekvens: 64/64)

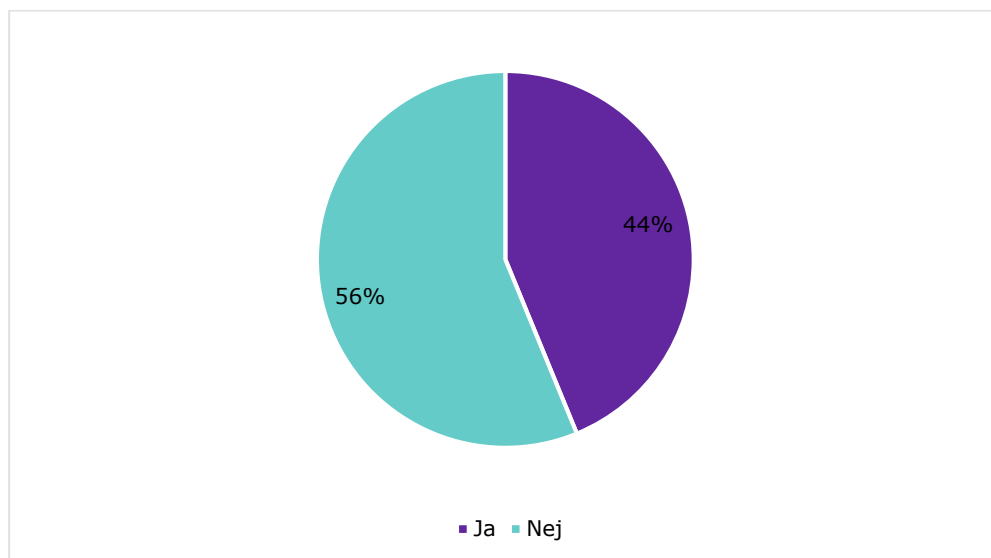

I såväl öppna svar i utvärderingsenkäten som i intervjuerna framkom en delad bild över i vilken omfattning resultaten från Lupp når politikerna och påverkar politiken. Flera respondenter, från både enkät och intervju, framhöll att Lupp påverkar politiken och är ett viktigt beslutsunderlag samt att politikerna många gånger hänvisar till Lupp.

I andra kommuner framkom att Lupp inte har speciellt stor påverkan på de politiska besluten. Detta eftersom att frågorna inte är prioriterade i kommunen och att kunskapen som Lupp genererar inte sprids uppåt i organisationen. Det poängterades att det är svårt att få politiker och kommunens ledning att använda resultatet för att förbättra för unga och att resultaten inte används som kunskapsunderlag för prioriteringar i budgettilldelningen. Som diskuteras närmare i nästa avsnitt Sektorsövergripande samverkan, menade flera intervjupersoner och enkätrespondenter att den organisatoriska hemvisten för Lupp-samordnaren är avgörande för vilket genomslag Lupp får och för förutsättningarna att underlaget påverkar politiska beslut.

I figur 23 ser vi att 44 procent uppgav att Lupp bidragit till att det har gjorts satsningar på ungdomar utan politiska beslut.

Figur 23. Har Lupp t.ex. bidragit till att förvaltningar, fritidsgårdar och skolor har genomfört satsningar på ungdomar utan politiska beslut? (Svarsfrekvens: 64/64)

I intervjuer och öppna enkätsvar framkom flera exempel på hur Lupp konkret påverkat ungdomspolitikerna och ungdomsarbetet på kommunal nivå.

Önskemål, från Lupp-enkäten, gällande fritids- och lovaktiviteter, kollektivtrafik och skolmat har exempelvis fått genomslag i kommunerna. Vidare har det, i flera kommuner, tillsatts tjänster i form av ungdomssamordnare och ungdomsstödjare. Ungdomsstödjare arbetar t.ex. med uppsökande insatser mot ungdomar där det framkommit att det finns specifik problematik gällande droganvändning.

Lupp har gett information som kommunerna annars inte hade fått och resultaten belyser behovsområden att arbeta med. En av respondenterna beskrev:

Våra tjejer var jättestressade på gymnasiet och vi låg högst i vårt län. Den informationen hade vi inte fått fram annars. Där har vi arbetat mycket efteråt och försökt göra något åt problemet.

En intervjuperson berättade hur resultaten i Lupp har gett dem ny kunskap om ungas situation som de sedan konkret har kunnat använda sig av i kommuns arbete med ungdomsfrågor:

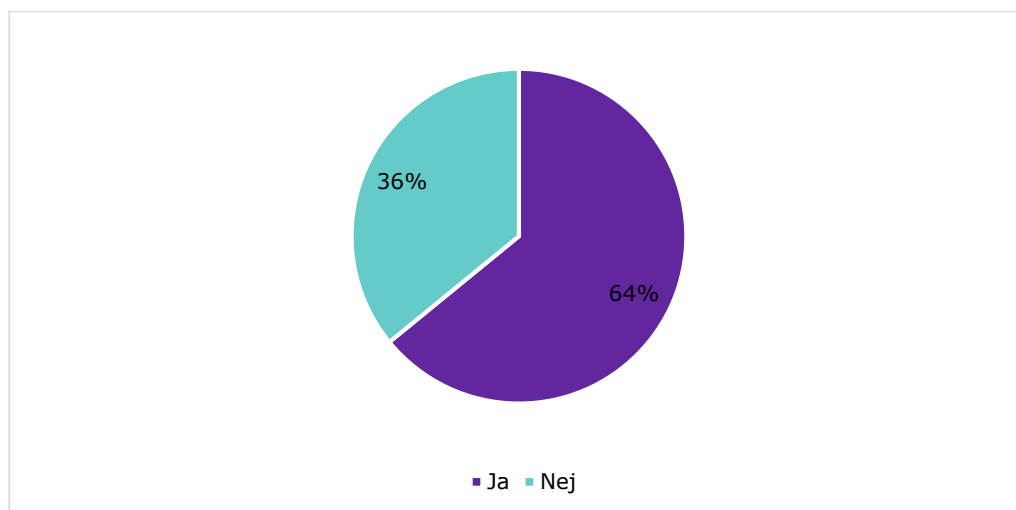
Vi ställde en egen fråga i Lupp 'Har du någon som du kan prata om viktiga saker med?' och gjorde en korstabulering med de som svarat att de har en förälder som de kan prata med mot psykisk hälsa och det blev slående hur viktiga föräldrarna är för sina barn. Detta har vi sedan använt på föräldraföreläsningar och politikerpresentationer för att visa på hur viktigt det är med närvarande föräldrar, och fått superbra respons på det.

Ytterligare exempel på områden där Lupp påverkat arbetet är kopplade till trygghet och stadsplanering. Flera respondenter lyfte att utifrån kunskapen från Lupp har kommunerna skapat arbetsgrupper som tagit fram förslag till kommunstyrelsen om exempelvis trygghetsvandringar och förbättrad belysning på offentliga platser.

4.3.1 Sektorsövergripande samverkan

Figur 24 visar att nästan två tredjedelar har svarat att Lupp har bidragit till ökad sektorsövergripande samverkan kring ungdomsfrågor.

Figur 24. Har Lupp bidragit till ökad sektorsövergripande samverkan kring ungdomsfrågor i er kommun/region? (Svarsfrekvens: 64/64)

De respondenter som har svarat att Lupp har bidragit till en ökad sektorövergripande samverkan har svarat att tvärasektoriella arbetsgrupper/nätverk inrättats. En respondent lyfte att resultatet gett möjlighet att hitta gemensamma beröringspunkter mellan förvaltningarna. En annan respondent uppgav att det skapats en styrgrupp med politiker och tjänstepersoner från olika förvaltningar som arbetar med ungdomsfrågor. Andra respondenter lyfte att det skapats regionala nätverk för personer med ungdomsstrategiska arbetsuppgifter.

Ytterligare respondenter har svarat att resultaten av Lupp används i de olika, redan existerande, samverkansformerna eller nätverk som finns oberoende av Lupp. Några respondenter har svarat att det är för tidigt att svara på då man inte spridit resultatet och tagit en diskussion än.

De respondenter som har svarat att Lupp inte bidragit till ökad sektorövergripande samverkan har svarat antingen att det inte finns något intresse av ungdomsfrågor i andra förvaltningar, att politikerna inte visar intresse efter presenterat resultat eller att man är fast i stuprör. Det nämns även att barn och ungas situation ses som en skolfråga eller en social fråga istället för en övergripande fråga. Även i intervjuerna framkom samma problematik för att skapa samverkan – att kommunernas förvaltningar och aktörer är fast i traditionella stuprör.

I intervjuerna framkom att det till viss del finns en sektorövergripande samverkan gällande insatser kopplat till ungdomar och att Lupp bidragit till att skapa och upprätthålla samverkansformer. En av intervjupersonerna lyfte exempel på projekt med sektorövergripande samverkan där socialförvaltningen samverkar med polisen, utbildningsförvaltningen, det kommunala bostadsbolaget och ibland räddningstjänsten. Där diskuteras ungdomsfrågor och vad som händer i kommunen och olika

samverkanskonstellationer har skapats beroende av vilka behov som funnits – bland annat utifrån kunskap från Lupp.

Flera intervjupersoner och enkätrespondenter lyfte att det är avgörande var i kommunen som den Lupp-ansvariga har sin organisatoriska hemvist. Det är centralt att ansvarig person återfinns högt upp i organisationen eller på en sektorsövergripande position. Det framkom i flera intervjuer att i de fall Lupp-samordnarens tjänst sorteras under barn- och utbildningsförvaltningen, eller motsvarande, tenderar Lupp att behandlas som en skolfråga. Ungdomsfrågorna får därmed inte den horisontella integrering som behövs för att perspektiven ska genomsyra kommunens arbete. En intervjuperson framhöll att möjligheten att arbeta sektorsövergripande med Lupp har förbättrats avsevärt efter att Lupp-samordnaren bytt förvaltning från barn- och ungdom till kommunledningen.

4.3.2 Regionövergripande samverkan

Eftersom urvalet av intervjupersoner för denna studie utgick ifrån regioner där Lupp genomförs av samtliga kommuner, har intervjuerna även fokuserat på resultaten av att arbeta regionövergripande med Lupp.

I Dalarna antogs strategin *Dalarna – Sveriges bästa ungdomsregion* år 2015. Strategin togs fram med hjälp av Lupp och frågorna finns med som indikatorer för strategin. Regionen kan bistå med att skapa kunskap i frågorna och bidra till en samverkan genom att exempelvis skapa förutsättningar till ett regionsövergripande nätverk, lyfta och sprida goda exempel från de olika kommunerna. I regionen har man nätverket ”Dimpa” som står för Dalarnas implementeringsprocess. Fokus för nätverket är att höja kompetensen inom ungdomspolitikerna och stärka förankringen av ungdomsfrågor lokalt och regionalt.

Till följd av Dimpa har alla Dalakommuner skapat lokala Dimpa-grupper där det ingår en politiker, en tjänsteperson på chefsnivå samt ytterligare en tjänsteperson på mer operativ nivå. De intervjuade från kommunerna i Dalarna ingår i detta nätverk. I nätverket diskuteras hur man kan använda Lupp och vilka aktiviteter som kan genomföras. Utöver Dimpa finns även regionala träffar där bara ungdomsstrategerna träffas. Vid de träffarna finns det tillfälle att diskutera specifika frågor mer detaljerat. Frågor som lyfts är bland annat de olika delarna av arbetsprocessen kopplat till Lupp och hur dessa bäst genomförs. Det regionala nätverket i Dalarna har även bidragit till att olika kluster i nätverket har skapats. Det har exempelvis bildats grupper mellan kommuner som delar skolor där man gemensamt planerar och pratar med eleverna gällande genomförandet av enkäten. Vidare genomförs spridningskonferenser regionalt och Region Dalarna anordnar även sex temaseminarier utifrån de olika Lupp-områdena. Till konferenser och seminarier bjuds bland annat personer med expertkunskap inom Lupp-områdena in.

Samtliga intervjupersoner i Dalarna är mycket nöjda med den regionala samverkan och lyfter att den utgör ett viktigt stöd och att man lär av varandra inom kommunen. Flera intervjupersoner framhåller att det regionövergripande arbetet lett till att arbetet prioriterats lokalt på ett annat sätt, jämfört med vad man hade haft möjlighet till om man arbetar ensamt lokalt. Framförallt för de mindre kommunerna anses detta vara av stor vikt då de inte själva har resurser att göra motsvarande insatser.

Flera intervjupersoner i Dalarna lyfte att samverkan kring satsningen på sommarjobb som kommunutvecklare har varit givande. Ungdomarna kommer att vara anställda av sin kommun men även arbeta länsövergripande i samverkan med kommunutvecklarna i de andra kommunerna. En av de intervjuade beskriver kommunutvecklarjobben:

Kommunutvecklarjobben har en tydlig koppling till Agenda 2030. Politikerna väljer ut tre mål och sedan anställer vi ungdomar som jobbar med målen, ungdomarna väljer ut det mål som de tycker är viktigast. De tittar sedan på statistiken från Lupp och ger förslag på vad kommunen behöver göra för att komma framåt. De får själva bestämma vägen framåt: Behövs nya verksamheter? Nya visioner? De får sedan presentera resultatet lokalt och vi bjuder även in regionalt.

Den politiker som intervjuats i Region Dalarna menade att Lupp möjliggör att ta fram bra jämförelsetal och att se hur arbetet utvecklas över tid. På så vis finns möjlighet att ta fram ett kunskapsbaserat beslutsunderlag som kan kopplas till strategiarbetet.

Även i Kalmars län görs Lupp inom hela regionen. En intervjuperson på kommunal nivå pekade på att de innan Lupp inte hade en övergripande hantering av barn och ungas situation, utan att det arbetet har legat på skolan eller fritidsgården. Genom att Lupp görs regionövergripande ökar möjligheterna att bygga beslut på kunskap och det bidrar dessutom till att de mindre kommunerna får mer resurser till arbetet. Beslutet att hela regionen skulle genomföra Lupp var enligt regionpolitikern i Kalmar ett beslut som kommunerna själva fattade.

Även i Kalmar län finns ett regionalt nätverk där samtliga kontaktpersoner i kommunerna ingår. Tidigare var det ett Lupp-nätverk, men nätverket är nu ett barn- och ungdomsnätverk där även andra tjänstepersoner utöver Lupp-samordnarna kan delta. Kommunförbundet äger frågan och är sammankallande. Inom nätverket har man bland annat genomfört en ungdomspolitisk utbildning, föreläsningar och man har haft erfarenhetsutbyten. Nätverket har haft sammankomster där olika teman varit i fokus, som exempelvis psykisk ohälsa.

Intervjupersonerna från kommunerna i Kalmar län framhöll flera fördelar med en samverkan som är regionövergripande. Att arbeta med Lupp i hela regionen bidrar till att man får kollegor i andra kommuner, vilket underlättar det lokala Lupp-arbetet och ger ny kunskap och inspiration till hur man kan arbeta på lokal nivå. Inom Kalmar län har det även skapats samarbeten mellan några kommuner gällande specifika insatser. En av respondenterna framhöll på att det gemensamt gjorts filmutbildningar för ungdomar i flera kommuner, där ungdomarna sedan gör en film kopplat till Lupp i respektive kommun.

I Region Kalmar län har Lupp bidragit till att regionen anställt en person med ansvar för ungdomsfrågor. I tjänsten ingår att samverka med kommunerna och att verka för att frågorna kommer upp på den politiska dagordningen i regionen.

I båda regionerna har det i princip enbart lyfts fördelar med samverkan. Fördelar som lyfts är att man som ungdomsutvecklare får utbyte med andra i samma roll, man får hjälp att ta fram rapporter och regionen stöttar de kommuner som upphandlat andra att ta fram analyser. En respondent uttrycker att man inte ”behöver uppfinna hjulet igen” när man samverkar regionalt. Det lyfts även att ungdomarna idag inte är lokala, de är regionala och digitala. Ungdomarna rör sig i hela länet och inte bara i en enskild kommun.

En intervjuperson uttryckte:

Barn och ungdomsfrågor är viktiga och finns med som ett strategiskt område, utan Lupp hade vi inte haft de diskussionerna. Vi har haft samråd där regionen tagit fram en utvecklingsstrategi, det har varit en samsyn att det är viktigt både från lokal och regional nivå.

Samtidigt som samverkan ses som positiv, är det främst på lokal nivå som samverkan haft konkret påverkan. Det är inte lika tydligt hur arbetet med Lupp påverkat ungdomsfrågorna och ungdomspolitikerna på regional nivå. Även om det, som nämnts ovan, också funnits intervjupersoner som framhållit att Lupp bidragit till att frågorna ungdomsfrågorna kommit upp tydligare på den politiska dagordningen i regionen. Dock har få konkreta exempel getts.

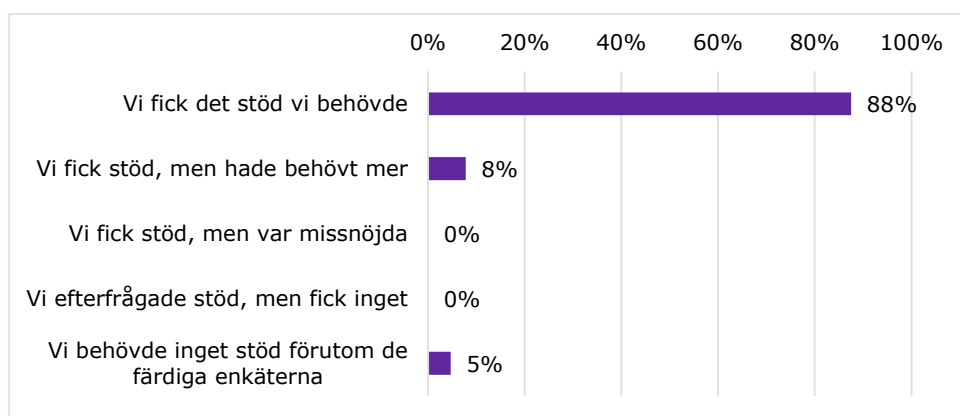
En av politikerna på regional nivå påpekade att man på regional nivå inte använder resultaten från Lupp som en naturlig del i beredningsprocesser, vilket medför att kunskapen inte används fullt ut. För att ändra detta behöver regionen, enligt intervjupersonen, fatta ledningsbeslut kring att använda Lupp-resultaten i samtliga beredningsprocesser samt att ansvariga tjänstepersoner på regionen får kunskap och verktyg för detta. Samma intervjuperson menade att Lupp är ett viktigt verktyg och att kunskapen som Lupp genererar skulle kunna användas mer strategiskt i regionens arbete och beslutsfattande.

5 Stödet från MUCF

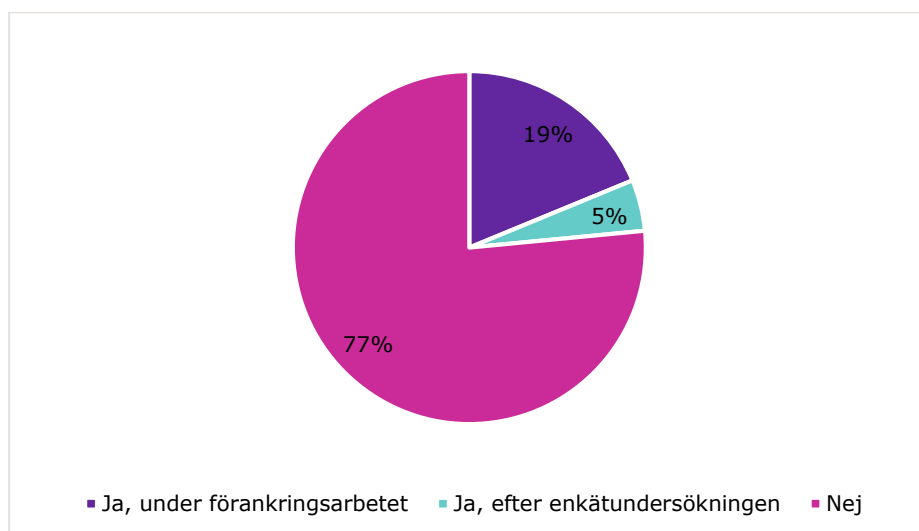
5.1 Bedömning av stödet från MUCF

Figur 25 visar att 88 procent uppgav att de fick det stöd som de behövde *inför* och *under* genomförandet av Lupp-enkäten och att 8 procent hade behövt mer stöd. Detta går i linje med resultaten från 2014 då motsvarande siffror låg på 84 respektive 10 procent. 77 procent av kommunerna och regionerna har inte blivit besökta av MUCF under Lupp-arbetet (se figur 26).

Figur 25. Vad anser ni om MUCF:s stöd inför och under genomförandet av enkäten?
(Svarsfrekvens: 64/64)

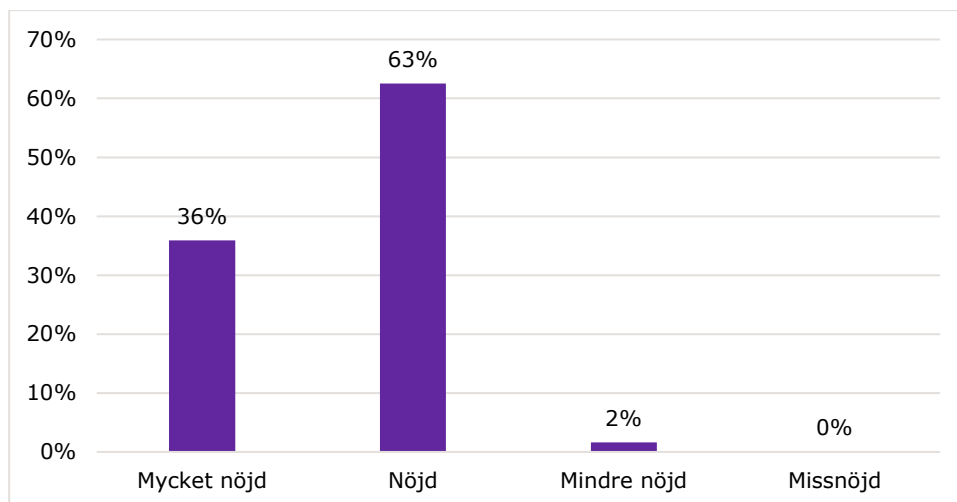

Figur 26. Har MUCF besökt er kommun eller region under Lupp-arbetet?
(Svarsfrekvens: 64/64)

Vidare visar figur 27 att alla respondenter utom en är nöjda eller mycket nöjda med MUCF:s stöd.

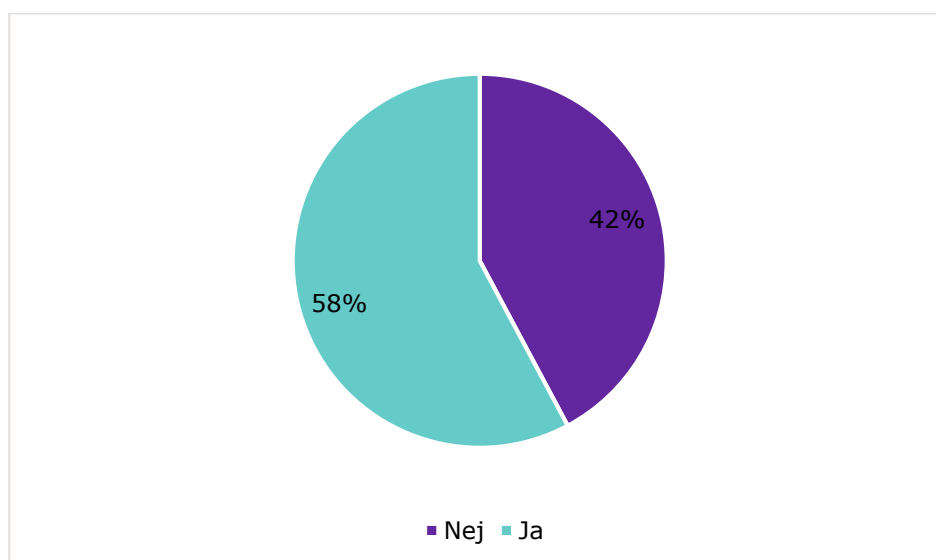
Figur 27. Hur nöjd är ni med MUCF:s stöd till er under Lupp-arbetet generellt? (Svarsfrekvens: 64/64)

Respondenterna fick även svara öppet på frågan ”Har ni förslag på hur MUCF:s stöd till er kan utvecklas?”. De öppna svaren bekräftade bilden av att stödet från MUCF anses ha varit bra. En respondent som använde Lupp för första gången menar att hen alltid har fått snabb återkoppling och relevant stöd. En annan respondent uttryckte att stödet varit mycket bra trots de organisatoriska förändringarna i myndigheten.

De önskemål som lyftes angående till MUCF:s stöd var främst kopplade till analys- och rapportfasen. I figur 28 framgår att 58 procent av respondenterna anser att MUCF borde hjälpa till i analysarbetet. Det liknar utfallet i utvärderingen 2014.

Figur 28. Anser ni att MUCF borde hjälpa till i analysarbetet? (Svarsfrekvens: 64/64)

I såväl intervjuer som öppna enkätsvar framkom önskemål kopplade till stöd i analysfasen. På frågan om hur respondenterna anser att MUCF skulle kunna hjälpa till i analysarbetet lyfte flera att MUCF besitter mycket kunskap om ungdomsfrågor som skulle kunna vara till fördel i analysarbetet. En respondent efterfrågade stöd i att sätta

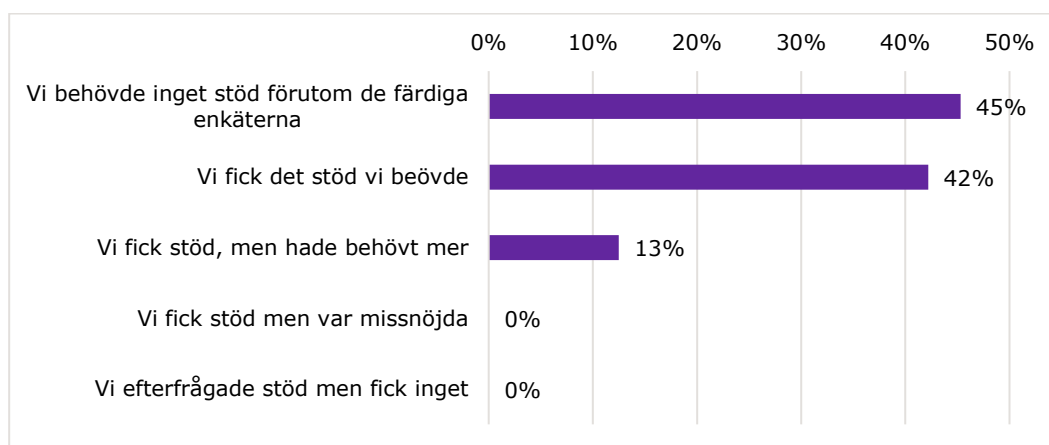
resultaten i en kontext utifrån relevant och aktuell forskning. Vidare efterfrågade flera respondenter stöd i analysarbetet med att göra jämförelser över tid samt med andra kommuner, regioner eller med riket som helhet.

Ett fåtal respondenter skulle föredra att MUCF gjorde analyserna så att samtliga kommuner skulle få samma typ av analys, vilket nu kan variera beroende på ekonomiska förutsättningar. Ytterligare förslag som gavs av någon enskild respondent är att det vore önskvärt om det fanns möjlighet att beställa en fördjupad analys från MUCF alternativt få instruktioner som kan användas vid upphandling av resultatbehandling. En respondent i utvärderingsenkäten föreslog att MUCF nationellt analyserar resultaten med förslag på åtgärder som en kan ha nytta av i de lokala analyserna.

Andra menade att de vill ha mer handfasta tips och idéer om hur man kan göra bra analyser och formulering av frågeställningar. Det efterfrågades, av en respondent, ett bättre analysverktyg och en modell för analys som är samma för samtliga kommuner samt en analysportal som innehåller mer än enbart deskriptiv statistik. En respondent pekade på att hen sitter ganska ensam med arbetet och hade haft behov av att diskutera resultatet med personer som är objektiva men samtidigt är insatta. Respondenten föreslog att MUCF erbjuder analys-Webinarier där det ges möjlighet för Lupp-ansvariga vid kommunerna att diskutera analysarbetet med MUCF och andra som också genomfört Lupp.

På frågan om MUCF:s stöd efter det att rapporten var färdig svarade 45 procent att de inte behövde något stöd förutom de färdiga enkäterna och en något mindre andel svarade att de fick det stöd som de behövde. Det var ingen som uppgav att de efterfrågade stöd men inte fick det eller att man fick stöd men var missnöjda. 13 procent fick stöd men hade behövt mer.

Figur 29. Vad anser ni om MUCF:s stöd efter det att rapporten var färdig?
(Svarsfrekvens: 64/64)

I intervjuerna med tjänstepersoner och politiker vid Region Dalarna och Region Kalmar län framhölls att man önskar mer stöd i hur man som region kan arbeta med Lupp på ett ändamålsenligt sätt. Detta eftersom arbetet med Lupp på regional nivå på flera sätt skiljer sig från det kommunala arbetet och att befintligt stödmaterial har ett tydligt kommunalt fokus. Bland annat menade intervjupersonerna att analysen på regional nivå skulle kunna underlättas och inte kräva att var och en av kommunerna analyseras för sig. Det efterfrågades även forum där man kan träffa andra regioner som arbetar med Lupp och

exempelvis dela med sig av erfarenhet av hur resultaten kan spridas för att kunskapsunderlaget ska få genomslag i den regionala politiken.

5.1.1 Stöd i spridning av goda exempel

I både utvärderingsenkät och intervjuer framhöll flera respondenter att de önskar fler goda och inspirerande exempel för hur Lupp kan och bör användas på bästa sätt i de olika delarna av processen. Flera intervjupersoner från kommunerna lyfte att det är viktigt att få reda på hur andra kommuner arbetar med resultaten och en av respondenterna menade att det i nuläget är väldigt mycket fokus på själva genomförandet och att resultatet lätt glöms.

En intervjuperson uttryckte:

Det vore bra att få mer kunskap om kommuner där andra förvaltningar än skola använt och gjort något bra av det – där samhällsbyggnad eller kultur eller så använt Lupp. Det skulle kunna hjälpa oss att sprida det till fler förvaltningar.

I de öppna enkätsvaren efterfrågade en respondent fler förslag och tips på lyckat återkopplingsarbete och exempel på tillfällen där Lupp-resultatet har inneburit en positiv förändring för ungdomarna. Ytterligare en respondent menade att MUCF kan samla goda exempel på hur Lupp-resultatet tagits tillvara, spridits och använts i olika kommuner. En tredje respondent efterfrågade att MUCF tar fram jämförelser mellan kommuner med liknande förutsättningar och att man i samband med detta kan få kontaktuppgifter till Lupp-ansvarig i dessa kommuner. På så vis kan kommunerna stödja varandra i analyser och arbete utifrån resultaten.

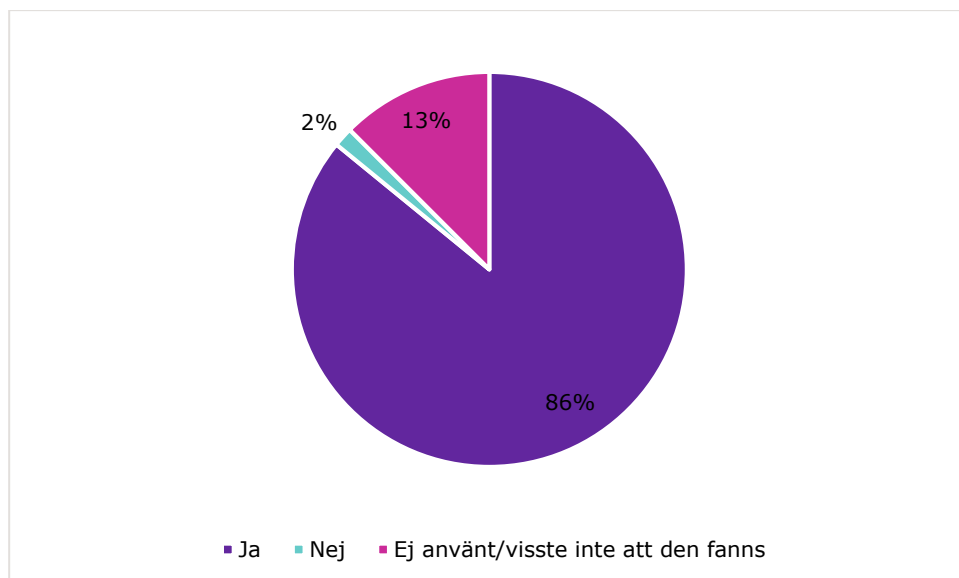
Både i intervjuer och enkätsvar lyftes MUCF:s konferenser. En respondent framhöll, i de öppna svaren, att konferensen innan Lupp var bra och berättar att hen fick med sig många nya idéer kring hur resultaten kan spridas och hur man kan skapa engagemang kring frågorna i kommunen. Flera intervjupersoner var nöjda med de konferenser som MUCF hittills haft och menade att MUCF med fördel kan ha fler liknande träffar. Det påpekas även att man inte behöver mötas fysiskt utan att det kan vara mer webbaserade möten såsom webinarium med olika teman beroende på var i processen kommunerna står. En av intervjupersoner beskrev:

Jag vill ha webbaserade träffar med olika teman, exempelvis: 'Nu står vi inför implementering av Lupp' - Vad behöver man tänka på? 'Nu står vi inför rapportspridning' – Vad behöver man tänka på? Det handlar om att sprida goda exempel. 'Den här kommunen har gjort en jättebra rapport' – hur gjorde de?

5.1.2 Material från MUCF

86 procent av de som svarat på enkäten uppgav att de har haft nytta av material som MUCF tillhandahåller. 15 procent svarade att de ej använt materialet eller att de inte visste att det fanns, vilket visas i figur 30.

Figur 30. Har ni haft nytta av det material (broschyrer, film, hemsida-www.mucf.se etc) som MUCF tillhandahåller? (Svarsfrekvens: 64/64)

Frågan kompletterades även med frågan "Är det något av dessa material (broschyrer, film, hemsida-www.mucf.se etc.) som ni anser kan utvecklas? Om ja, hur?" där öppna svar kunde ges.

Det material som de flesta respondenter hade synpunkter om var filmen om Lupp. Flera respondenter lyfte att filmen känns barnlig och att den inte är anpassad till målgruppen ungdomar. Åsikter som lyftes angående filmen är att ungdomarna anser att filmen känns förminskade – "som att de vuxna inte tror att ungdomarna skulle förstå". Av denna anledning var det flera respondenter som önskade en uppdaterad film om Lupp som kan visas i samband med genomförandet. En av respondenterna lyfte fram filmen "127 röster räknas" som ett bra exempel på film för unga. Filmen har tagits fram med syfte att öka ungas valdeltagande. Ytterligare åsikter som lyftes om Lupp-filmen framhöll att det med fördel kan finnas filmer som är riktade till olika målgrupper och bl.a. efterfrågas en film som är anpassad till olika verksamheter och förvaltningar.

Utöver filmen framkom synpunkter även gällande andra material. Dock var det enbart någon enstaka respondent som hade åsikter om övriga material. För materialet "Unga i fokus" poängterade en respondent att den på ett mer lättsamt sätt skulle kunna beskriva hur man kan gå tillväga under fokusgrupper. En annan respondent hade en synpunkt om att fler lärare i kommunen förmodligen hade använt materialet "Lupp i skolan" om de hade fått ett antal exemplar utskrivna per skola.

6 Sammanfattande diskussion

6.1 Lupp ökar kunskapen om ungdomars situation och kan utgöra ett viktigt verktyg för ungdomspolitiken

Utvärderingen visar att kommunerna överlag är nöjda med Lupp. Nio av tio angav i utvärderingsenkäten att de är nöjda eller mycket nöjda med Lupp generellt och samtliga svarande uppgav att de är nöjda eller mycket nöjda med Lupp som verktyg.

Det viktigaste som Lupp har bidragit till är kunskapen om ungas livsvillkor och förändringar i detta över tid. Vidare visar utvärderingen att Lupp bidrar till en ökad medvetenhet om behovet av att arbeta faktabaserat kring ungdomsfrågor. I utvärderingen framkommer att Lupp har väckt ett gemensamt intresse för frågor där det tidigare fanns väldigt liten samverkan, och således bidragit till förvaltningsövergripande arbete och samsyn i flera kommuner. I enkäten framkom även att 64 procent menar att Lupp har bidragit till sektorsövergripande samverkan kring ungdomsfrågor i kommunen och/eller regionen.

I utvärderingen av Lupp framkommer, i såväl enkät som intervjuer, att Lupp ses som ett viktigt verktyg för ungdomspolitiken. I flera kommuner har Lupp bidragit till att ungdomsperspektiven kommit in tydligare i politiska beslut. I enkäten uppger 70 procent av de svarande att Lupp har bidragit till förändringar i det ungdomspolitiska arbetet genom ökade resurser till projekt som rör ungdomar, tydligare samverkan och ökat intresse för frågorna. Lupp har även bidragit till att ungdomsfrågor tydligare lyfts upp på strategisk nivå. Lupp har möjliggjort för kommuner och regioner att ta fram målsättningar och indikatorer för det ungdomspolitiska arbetet som är baserade på kunskap om ungdomars levnadsförhållanden.

Kontigo kan samtidigt konstatera, främst genom intervjuerna, att den fulla potentialen med Lupp inte utnyttjas och att verktyget skulle kunna påverka politiken mer än det gör idag. I utvärderingen framkommer att analyser inte genomförs i den omfattning som är möjligt och att kunskapsunderlaget inte alltid når politikerna. Det framkommer även att den organisatoriska hemvisten för Lupp-samordnaren i kommunen är avgörande för i vilken omfattning Lupp har möjlighet att påverka politiken och för ungdomsfrågorna att integreras i det kommunala arbetet.

Kontigos bild är att Lupp ses som ett viktigt och användbart verktyg men att det inte används utifrån sin fulla potential och att viktig kunskap därmed går förlorad eller inte får det genomslag som vore möjligt. Detta gäller såväl på kommunal som regional nivå. Under avsnitt 6.3 lyfts hur arbetet med Lupp skulle kunna utvecklas för att möjliggöra mer påverkan på lokal och regional ungdomspolitik.

6.2 Regionövergripande arbete har många fördelar

Utvärderingen har även fokuserat på det regionövergripande perspektivet. I Region Kalmar län och Region Dalarna genomför samtliga kommuner Lupp-enkäten och regionerna stöttar kommunerna i deras arbete.

Utvärderingen visar att det regionövergripande arbetet bidrar med stöd och kunskap till de kommunala Lupp-samordnarna. Det framkommer även att ungdomsfrågorna har kunnat prioriteras högre på lokal nivå i och med att man fått stöd i att ta fram kunskapsunderlag från regional nivå. Detta bland annat genom regionala nätverk för de lokala Lupp-samordnarna.

Att frågorna lyfts på regional nivå bidrar även till möjligheten att ta ett bredare, regionalt, grepp om ungdomsfrågorna och att arbetet med frågorna även lyfts i den regionala utvecklingspolitiken.

6.3 Utvecklingsmöjligheter för Lupp identifierade i utvärderingen

Även om utvärderingen visar att Lupp är ett uppskattat verktyg som bidrar till ökad prioritering av och samverkan kring ungdomsfrågor, framkommer samtidigt att det finns flera områden som kan utvecklas för att verktyget ska nå sin fulla potential.

Nedan sammanfattas de svagheter och utvecklingsmöjligheter som Kontigo identifierat utifrån enkät och intervjuer.

6.3.1 Bristande intresse från skolor och risk för systematiska bortfall

Majoriteten av de intervjuade uppgav att de största svårigheterna med att genomföra Lupp var att komma ut till skolorna och få eleverna att svara på enkäten. Det framkommer att enkättröttheten hos skolorna är hög, att det är svårt att boka in tillfällen för att genomföra Lupp i skolorna samt att svarsfrekvensen gått ner över tid.

Utvärderingen visar svårigheter med att förankra enkäten hos skolor och elever innan genomförandet, samt att återkoppla resultaten och de förändringar Lupp bidragit till. Kontigo menar att både förankringen innan och återkopplingen efter enkätundersökningen är av stor vikt för att inte riskera ökade bortfall i enkätstudien. Att tydligt visa resultaten av enkätsvaren för ungdomarna samt att påvisa de konkreta insatser det leder till kan öka motivationen att fylla i enkäten.

Ett ökat bortfall behöver dock inte vara ett avgörande problem såvida bortfallet är slumpmässigt. Är bortfallet systematiskt leder det dock till problem, eftersom det innebär att delar i den population som mäts inte finns representerade. Utvärderingen indikerar att friskolorna är särskilt svåra att nå. Om friskoleeleverna har särskilda egenskaper, som exempelvis en annan socioekonomisk bakgrund eller könssammansättning, än övriga i populationen kan det leda till att man drar felaktiga slutsatser om ungdomarna då vissa grupper av elever inte finns representerade i undersökningen.

Risken att vissa grupper inte representeras i Lupp diskuteras vidare nedan.

6.3.2 Lång och svår enkät ger bredd men riskerar samtidigt att inte fånga alla gruppers perspektiv

I utvärderingen framkommer att många elever tycker att enkäten är för lång och svår att genomföra. Detta bidrar, enligt Kontigo, framför allt till två problem – att vissa målgrupper inte representeras lika väl som andra samt att svaren på frågorna riskerar att inte ge en rättvis bild av unga då enkäten får ett inre bortfall. Samtidigt är en styrkorna med Lupp, som även betonats i utvärderingen, att enkäten ger kunskap om en bredd av frågor och är mer djupgående och omfattande än många andra enkäter.

I och med att enkäten uppfattas som lång och svår finns det grupper av elever som har sämre möjligheter att fylla i den än andra. Utvärderingen visar att särskolor och elever med särskilda behov har svårare att besvara enkäten. Detta riskerar att leda till systematiska bortfall som gör att resultaten av Lupp inte ger en fullständig bild och att viktiga gruppers uppfattningar går förlorade.

Även personer som inte läser obehindrat på svenska kan ha svårt att förstå enkätfrågorna, vilket riskerar att ge en felaktig bild från svaren. Här ska dock poängteras att enkäten erbjuds på flera andra språk än svenska och således ökar möjligheterna att enkäten fylls i korrekt.

Att enkäten uppfattas som för lång kan även få konsekvensen att ungdomarna inte tar sig tid att fylla i hela enkäten ordentligt. I utvärderingen framkommer att det finns indikationer att elever ibland, fram emot slutet av enkäten, slutar att fylla i enkäten eller fyller i utan att läsa frågorna eller tänka igenom svaren ordentligt. Även detta kan leda till att slutanvändarna av Lupp bildar sig en uppfattning om ungdomarna som inte stämmer överens med verkligheten. Detta är dessutom särskilt problematiskt om det är vissa grupper, som exempelvis personer med olika funktionsvariationer eller de som inte läser svenska obehindrat, som tröttnar på att fylla i enkäten och det inre bortfallet även genererar ett systematiskt bortfall.

I utvärderingen framkommer förslag om att enkäten bör kortas ned, alternativt kunna fyllas i uppdelat på flera tillfällen.

6.3.3 Vissa enkätfrågor ses som inaktuella

I intervjuerna och utvärderingsenkäten lyfts att vissa frågor i Lupp-enkäten uppfattas som aningen icke-uppdaterade. Bland annat nämns frågor som rör ungas intressen och hobbies, där det saknas fler alternativ kopplat till internet- och datoranvändning. Eftersom användandet av internet och datorer har ökat med tiden bör frågorna bättre anpassas till vad ungdomarna gör på internet. De svarsalternativ som finns ses, av vissa, som för övergripande och omoderna. Även frågor och svarsalternativ som rör droganvändning har framhållits som inte helt uppdaterade och att de inte fångar hur de unga faktiskt får tag i, och använder, droger i dag.

Samtidigt visar utvärderingen att jämförbarheten mellan åren är viktig och ses som en tillgång. Därmed bör frågorna uppdateras med försiktighet.

6.3.4 Kommunernas möjligheter att analysera och sprida resultaten varierar, vilket påverkar genomslagskraften av Lupp

Kunskap, verktyg och ekonomiska resurser för att analysera Lupp-resultaten, ta fram rapporter och sprida resultaten varierar mycket mellan kommunerna. Framför allt mindre kommuner har ofta begränsade möjligheter att använda Lupp så som det är avsett. Sannolikheten att ungdomsfrågorna prioriteras och att Lupp bidrar med kunskapsunderlag till politiken minskar därmed.

Utvärderingen visar att kommunerna överlag är nöjda med stödet från MUCF och menar att det går fort att få den hjälp som önskas. Samtidigt efterfrågar kommuner och regioner ytterligare stöd från MUCF i hur analyser och rapporter kan tas fram. Bland annat lyfts analys-webbinarier från MUCF som något kommunala Lupp-ansvariga skulle uppskatta. Vidare framkommer att Lupp-ansvariga vid kommunerna vill få ökad kunskap och inspiration från andra kommuner i hur man kan arbeta med Lupp genom hela processen.

Kontigo ser att delar av denna utvärdering kan användas för att exemplifiera hur kommuner arbetat och vilka resultat detta lett till. Materialet bör även utvecklas ytterligare, med fler exempel för de olika stegen i processen. Vidare visar utvärderingen, som nämnts ovan, att ett regionövergripande arbete med Lupp ökar möjligheterna för kommunerna att arbeta strategiskt med att ta fram de analyser och rapporter som behövs, samt att sprida dessa.

6.3.5 Teknik och material kan förbättras och anpassas

Utvärderingen visar att det finns en rad utvecklingsmöjligheter med tekniska verktyg och material kopplade till Lupp. Bland annat framkommer önskemål om att utveckla verktyget för att möjliggöra för att enklare genomföra korstabuleringar samt att filtrera sökningarna för flera variabler samtidigt som exempelvis kön, födelseland och sexuell läggning. Det efterfrågas också att enklare kunna göra jämförelser mellan åren och med andra kommuner – framför allt sådana med liknande storlek, i samma kommungrupp eller med liknande socioekonomiska förutsättningar. Att göra regionala jämförelser och att på ett enkelt sätt ta fram gemensamma rapporter för samtliga kommuner som genomfört enkäten i en region/län efterfrågas också.

Vidare framkommer att informationsvideon om Lupp inte anses passa målgruppen ungdomar då den snarare uppfattas som riktad till mindre barn. Detta kan påverka ungdomarnas inställning till att besvara enkäten. Utvärderingen visar även att det finns önskemål om att det ska finnas informationsvideor riktade till olika mottagare – elever, politiker, tjänstepersoner vid olika förvaltningar.

7 Kontigos rekommendationer till MUCF

Flera av de utvecklingsområden som identifierats i utvärderingen har en tydlig lokal prägel och är svåra för MUCF att påverka. Nedan listas en rad rekommendationer som Kontigo menar att MUCF har mandat att påverka och som kan bidra till att Lupp får större genomslagskraft och bidrar ytterligare till lokal och regional ungdomspolitik.

- Se över möjligheten att göra det enklare för ungdomarna att förstå och fylla i Lupp-enkäten. Detta för att minska risken dels för systematiska bortfall av vissa grupper (elever i särskolan, unga med intellektuella och psykiska funktionsnedsättningar m.fl.), och dels för att minska risken att frågorna i slutet av enkäten fylls i slentrianmässigt (inre bortfall).
- Ta fram informationsmaterial med goda exempel på hur Lupp kan användas i samtliga delar i processen. För detta material kan den här utvärderingen bistå som underlag. Informationen kan förslagsvis även kompletteras med fiktiva exempel för hur Lupp är tänkt att användas och påverka i samtliga led.
- Se över möjligheten att informera landets regioner om regionövergripande arbete med Lupp. Lyft fram de vinster som ett regionövergripande arbete genererar och som lyfts i denna rapport.
- Ta fram stödmaterial till kommuner och regioner för analyser och rapporter. Se över möjligheten att erbjuda t.ex. webinarier med fokus på analys.
- Se över möjligheten att erbjuda tekniska lösningar i Luppportalen för att enklare ta fram korstabuleringar, jämförelser med andra kommuner, rapporter för regional nivå m.m.
- Se över filmen om Lupp och om det går att ta fram fler filmer som känns mindre ”barnsliga” och som även kan riktas till fler målgrupper som t.ex. politiker och tjänstepersoner vid olika förvaltningar.

Hos oss växer kunskap fram

På Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor är ungas villkor och civilsamhällets förutsättningar i fokus. Här växer kunskap fram som beslutsfattare använder när de prioriterar insatser för unga och för civilsamhället. Vi sprider kunskapen i mötet med människor, på såväl nationell som europeisk nivå. Vi fördelar också statsbidrag som ger små och stora organisationer möjlighet att finnas, växa och utvecklas. Internationella bidrag ger unga möjlighet att arbeta som volontär, studera eller praktisera i ett annat europeiskt land.

mucf | Myndigheten för ungdoms-
.se | och civilsamhällesfrågor

www.mucf.se
Facebook: @ungciv
Twitter: @ungciv
E-post: info@mucf.se

Maj 2019
Grafisk form: MUCF
Foto: Scandinav
ISBN: 978-91-89027-03-9